

תוכנית 'מרכזים למניעה ולטיפול באלימות במשפחה': ממצאי הפיילוט למדידת התוכנית התוכנית הלאומית למאבק באלימות במשפחה

אנה רזניקובסקי-קוראס | יעל סבג |
הדס שפירא | טל ארזי

דצמבר 2021

מ-202-21

המחקר הוזמן על ידי התוכנית הלאומית למאבק באלימות במשפחה ומומן בסיועה

תוכן עניינים

3	<u>רקע על תופעת האלימות במשפחה</u>
4	<u>רקע על התוכנית 'מרכזים למניעה וטיפול באלימות במשפחה'</u>
5	<u>מטרת המחקר ומהלך העבודה</u>
6	<u>שיטה</u>
	<u>ממצאים</u>
9	<u>ממצאים עיקריים</u>
10	1. <u>מאפייני מקבלי השירות</u>
20	2. <u>צרכים בתחום אלימות במשפחה המצויים במוקד ההתערבות</u>
50	3. <u>צרכים, דאגות וקשיים נוספים (שאינם במוקד ההתערבות)</u>
65	4. <u>בוחות</u>
74	5. <u>פגיעות קודמות והתערבויות קודמות</u>
77	6. <u>מאפייני העובדים</u>
81	<u>מגבלות המחקר</u>
82	<u>תובנות והמלצות מן הפיילוט ומקבוצת המיקוד</u>
89	<u>נספחים</u>

רקע על תופעת האלימות במשפחה

אלימות במשפחה (להלן: אלמ"ב) היא תופעה רחבת היקף הפוגעת בנשים, בגברים, בילדים ובזקנים. התעוררות מחאה ציבורית על רקע מקרי רצח נשים הובילה בעשור האחרון לעיסוק הולך וגובר בתופעה ובהשפעותיה על החברה הישראלית.

2017

הממשלה אימצה את המלצות הוועדה (החלטת ממשלה 2820).

2018

מטה התוכנית הלאומית למאבק באלימות במשפחה (להלן: התוכנית הלאומית) החל את פעילותו.

2014

- כונסה ועדה בין-משרדית לגיבוש מדיניות ודרכי פעולה לטיפול בתופעה. בין המלצות הוועדה:
- יצירת מערך מתואם של כלל הגורמים למניעת אלימות במשפחה ומתן טיפול מהיר, כוללני ומותאם למאפייני האוכלוסייה (הן הנפגעים הן הפוגעים).
 - ביצוע הערכה ומדידה שוטפת של מועילות המענים והשירותים.

רקע על התוכנית 'מרכזים למניעה ולטיפול באלימות במשפחה'

התוכנית 'מרכזים למניעה ולטיפול באלימות במשפחה' (להלן: התוכנית) פועלת ב-165 מרכזים בפריסה ארצית.

במרכזים עובדים כ-400 עובדים סוציאליים (להלן: העובדים) המעניקים טיפול לנשים, גברים וילדים – נפגעים ופוגעים. את המרכזים מפעילות המחלקות לשירותים חברתיים ברחבי הארץ, לעיתים בשיתוף עמותות וארגונים.

במסגרת התוכנית ניתנים השירותים האלה:

- ביצוע אבחון והערכת מסוכנות ובניית תוכנית הגנה לנפגעים
- מתן ייעוץ ראשוני והתערבות בשעת חירום
- מתן סיוע נפשי ותמיכה: פרטני, קבוצתי, משפחתי או זוגי
- התערבות קהילתית בתחום מניעה והסברה
- מתן הדרכה וייעוץ לאנשי מקצוע העוסקים בתחום

המרכזים מטפלים מדי שנה בכ-11,000 מקבלי שירות. הפנייה למרכז יכולה להיעשות עצמאית או על ידי הפניה של מחלקות לשירותים חברתיים, שירות המבחן למבוגרים, משטרה, מערכות הבריאות (קופות חולים, בתי חולים וטיפות חלב) או גורמי טיפול נוספים.

מטרות המחקר ומהלך העבודה

מטרות

- (1) לסייע למטה התוכנית הלאומית לפתח כלים שיאפשרו: (1) מעקב שוטף אחר מאפיינים, צרכים, התערבויות קודמות וכוחות של מקבלי השירות בתוכנית; (2) ניטור תפוקות התוכנית והשגת מטרותיה; (3) איסוף מידע ראשוני על מקבלי השירות בתוכנית. כלים אלו ישמשו בסיס לבניית מערכת ממוחשבת שתשמש את עובדי השטח לתכנון התערבות, תיעוד מהלך הטיפול ומדידת תוצאות של תוכניות ארוכות טווח אחרות אשר פועלות במסגרת התוכנית הלאומית. כמו כן הכלים ישמשו את עובדי המטה לצורך גיבוש מדיניות ותורת עבודה.
- (2) לערוך פיילוט מדידה שייבחן את המידה שבה הכלים שפותחו אכן משרתים את מטרותם, טרם הפיכתם לכלי מדידה שוטפת.

מהלך העבודה

שיטה

כלי המחקר עבור מדידה בתחילת ההתערבות (to)

פותחו שני שאלונים, המיועדים ל"הערכת מצב" משתי נקודות מבט:

שאלון לדיווח עצמי למקבלי השירות

צרכים – קשיים ודאגות הקשורים לאלימות במשפחה
דאגות וקשיים בתחומים נוספים
כוחות וחוזקות
פגיעות קודמות והתערבויות קודמות

שאלון לעובדים במרכזים על אודות מקבלי השירות

מאפיינים של מקבלי השירות
צרכים – קשיים ודאגות הקשורים לאלימות במשפחה
דאגות וקשיים בתחומים נוספים
כוחות וחוזקות
פגיעות קודמות והתערבויות קודמות

פרטי רקע של ממלא השאלון^א

^א פרטי הרקע של העובד הממלא את השאלון נוספו לצורכי מדידה במסגרת הפיילוט בלבד, והם לא יהיו חלק מן המערכת הממוחשבת.

שיטה (המשך)

- עובדים ב-106 מרכזים (מתוך 165 מרכזים)
- 201 מקבלי שירות שנבחרו על ידי העובדים

המדגם^

איסוף הנתונים

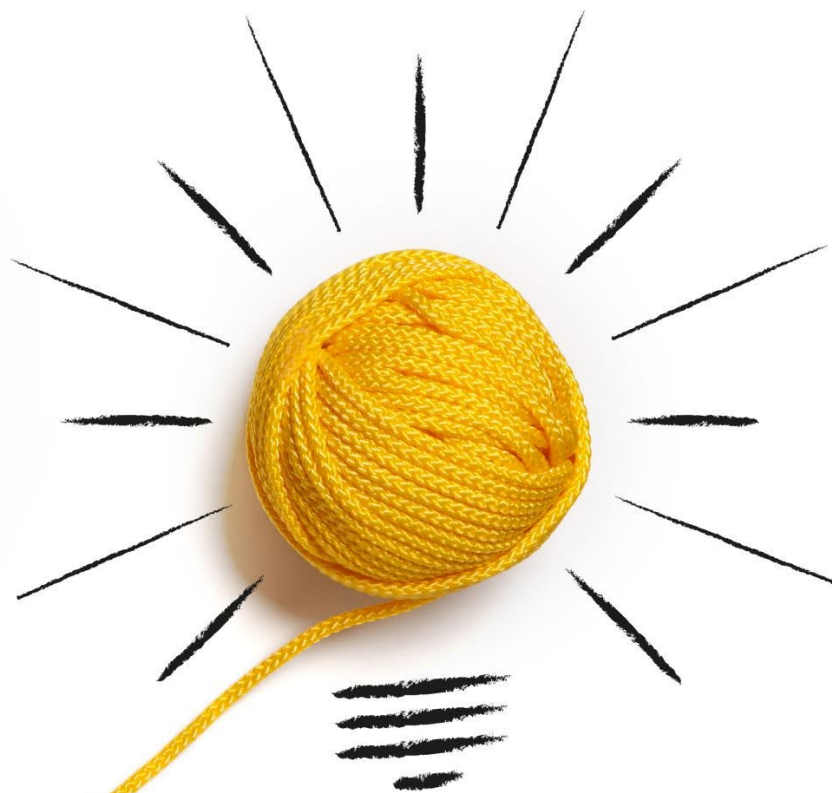
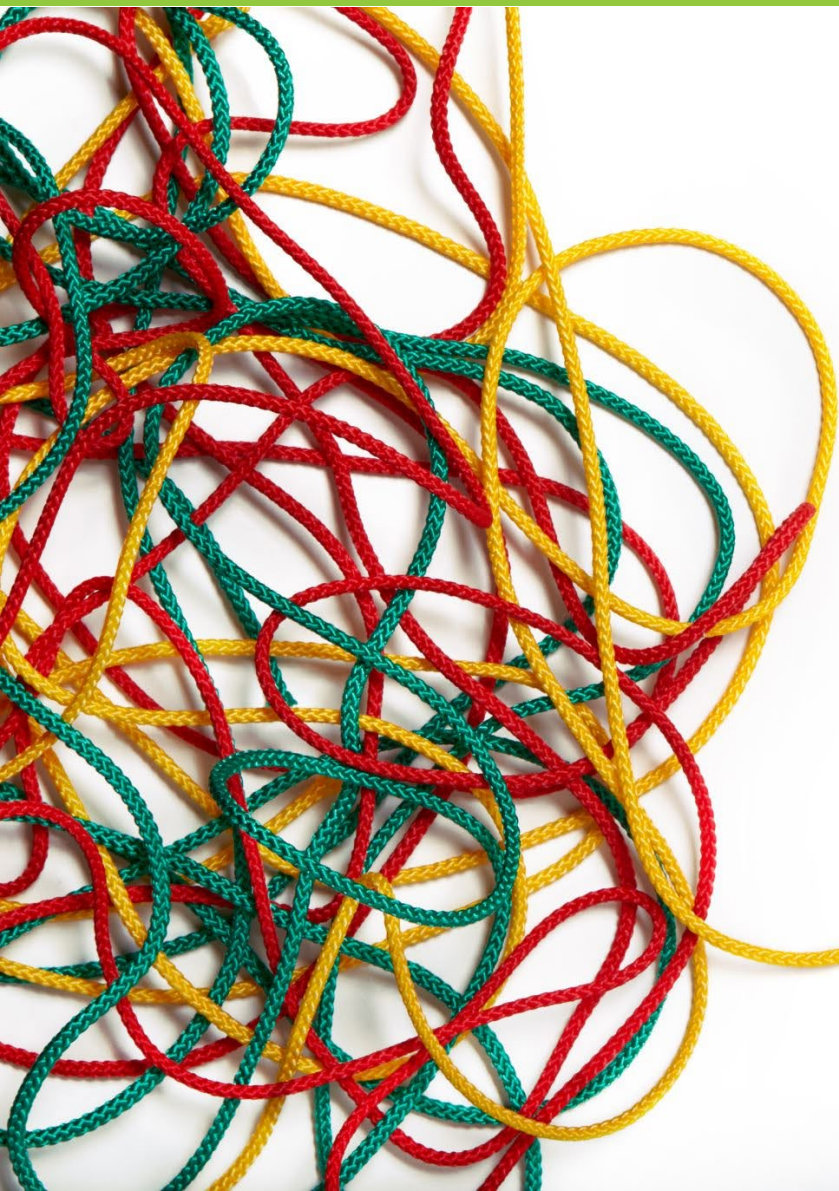

אתיקה

גורמים במטה התוכנית הלאומית הפיצו שאלונים מקוונים לעובדים ב-165 מרכזים. כל עובד התבקש למלא שאלון עבור שלושה מקבלי שירות. מולאו 524 שאלונים על מקבלי שירות ב-106 מרכזים, בין השאר משום שיש 59 מרכזים חדשים הנמצאים בשלבי הקמה ותחילת פעילות ומשום שלא לכל העובדים היו מקבלי שירות התואמים את הקריטריון שנקבע למילוי הפיילוט (מי שהחלו טיפול במרכז בשלושת החודשים האחרונים). לאחר שהעובדים מילאו את השאלונים, הם פנו לאותם **מקבלי השירות** בבקשה למלא את השאלונים לדיווח עצמי. 201 מקבלי שירות מילאו את השאלונים (שיעור היענות של 38.4%). בתום שלב המדידה נערכה קבוצת מיקוד עם עשרה עובדים שהשתתפו בפיילוט, כדי ללמוד על מידת התאמת הכלי למדידת תוצאות שוטפת, על הדרך שבה התקבלו הכלים בקרב העובדים ומקבלי השירות, על חסמים למילוי הכלי בקרב מקבלי השירות ועוד.

השאלונים כללו שאלות שעלולות לגרום חוסר נוחות למשיבים, למשל: ביטויים של אלימות במשפחה, בעיות רפואיות ומוגבלות, שימוש בחומרים ממכרים (אלכוהול וסמים), מצב תעסוקתי ומצב כלכלי. כדי לצמצם את חוסר הנוחות צוין בשאלון כי המענה הוא אנונימי, כי אפשר להפסיק למלא את השאלון בכל שלב, וכי בכל שאלה יש אפשרות להשיב "לא מעוניין לענות". המחקר קיבל את אישורה של ועדת האתיקה של מכון מאירס-ג'וינט-ברוקדייל.

ממצאים

ממצאים עיקריים

צרכים במוקד ההתערבות (בתחום אלמ"ב)

62.5% נמצאים בסכנה, 21.9% מהווים סכנה
 היפגעות בתדירות גבוהה:
 73.2% פגיעה רגשית-נפשית
 34.3% שימוש בילדים כאמצעי שליטה
 34.0% פגיעה או ניצול כלכלי
 פגיעה בתדירות גבוהה:
 31.6% פגיעה רגשית-נפשית
 8.2% שימוש בילדים כאמצעי שליטה
 6.3% הטרדה

מאפייני מקבלי השירות

73.3% נשים
 80.0% בוגרים (בני 31-64)
 70.8% יהודים ו-18.1% ערבים
 24.6% לא נולדו בישראל
 42.9% נשואים/בזוגיות, 51.0% פרודים/גרושים
 ל-90.2% יש ילדים
 ל-6.9% יש בעיות בריאות (נפשית, פיזית, קוגניטיבית)
 58.1% היו בעבר במערכות יחסים שהייתה בהן אלימות

צרכים, דאגות וקשיים נוספים

צרכים נפוצים:
 91.1% קשיים ביחסים בתוך המשפחה
 42.2% מצב כלכלי ותעסוקה
 23.6% תנאי מגורים

כוחות

65.4% מזהים עצמם כנפגעים
 מאלימות במשפחה
 68.1% בעלי מוטיבציה לטיפול בבעיה
 72.2% בעלי רצון לשתף גורמי מקצוע
 בבעיה

התערבויות קודמות

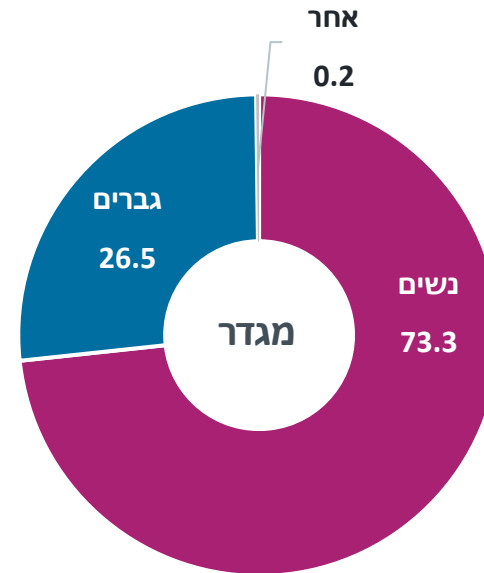
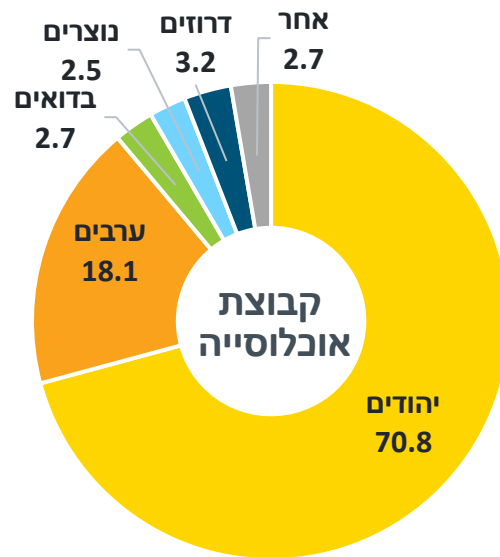
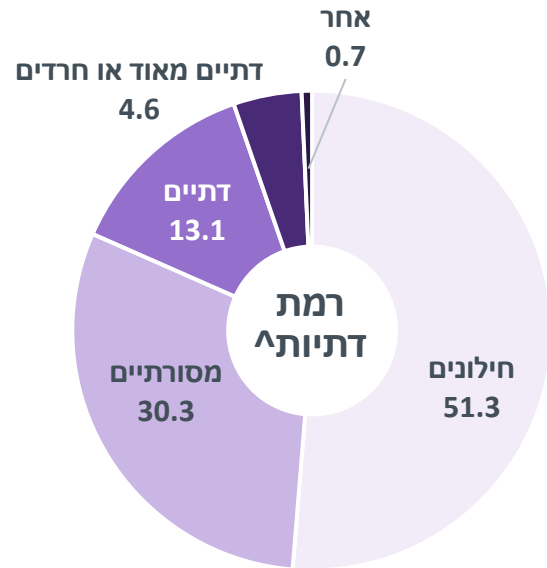
33.4% פנו בעבר לסיוע בטיפול
 בבעיית האלימות
 21.8% פנו למחלקה לשירותים
 חברתיים
 8.8% פנו למשטרה

1. מאפייני מקבלי השירות

מאפייני רקע של מקבלי השירות (באחוזים)

(n=524)

טווח גילים

בני נוער (10-17), 0.60%

טווח הגילים: 74-10 | גיל ממוצע: 41.6

זקנים (+65), 1.3%

מאפייני רקע של מקבלי השירות (באחוזים) (המשך)

(n=524)

ותק בישראל
 טווח שנות הוותק: 1-42 שנים
 ממוצע: 21 שנים

ארץ לידה

השכלה #				
תיכונית	תעודה מקצועית	תואר ראשון	תואר שני	תואר שלישי
51.2	16.4	21.3	5.9	20.0

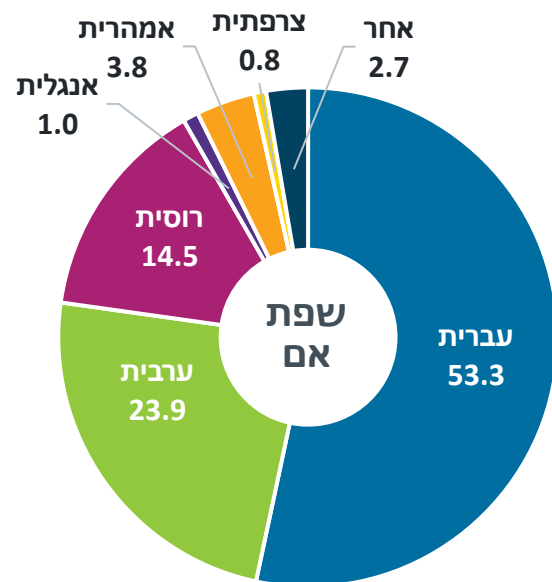
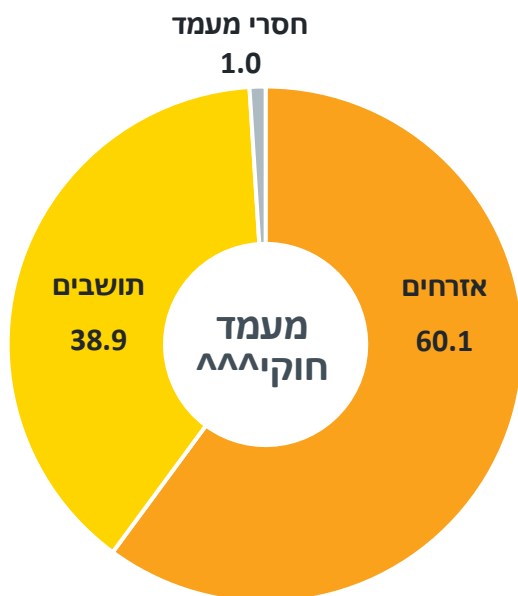
24.6%

ממקבלי השירות לא נולדו בארץ

מקרב כלל מקבלי השירות:

15% נולדו בברית המועצות לשעבר[^]

4% נולדו באתיופיה^{^^}

[^] ייצוג יתר ליוצאי ברה"מ לשעבר, שכן שיעורם באוכלוסייה עומד על 10%

^{^^} ייצוג יתר לילידי אתיופיה, שכן שיעורם באוכלוסייה עומד על 1%

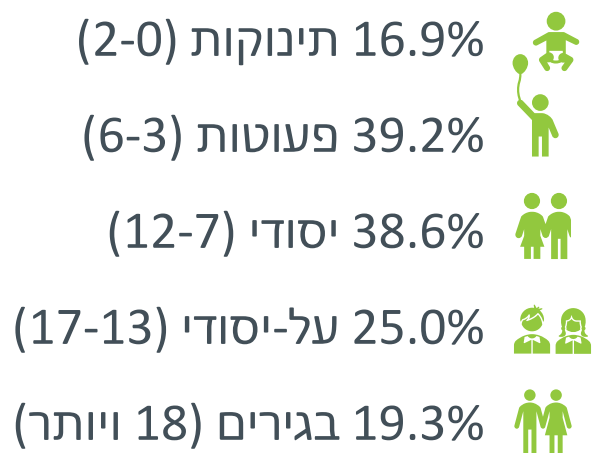
^{^^^} ייצוג יתר לתושבים, שכן שיעורם באוכלוסייה עומד על 4.5%

השכלה גבוהה תואמת את ההתפלגות באוכלוסייה (49%). ניתן היה לסמן יותר מתשובה אחת לשאלה זו ולכן האחוזים מסתכמים ליותר מ-100.

מאפייני רקע של מקבלי השירות (באחוזים) (המשך)

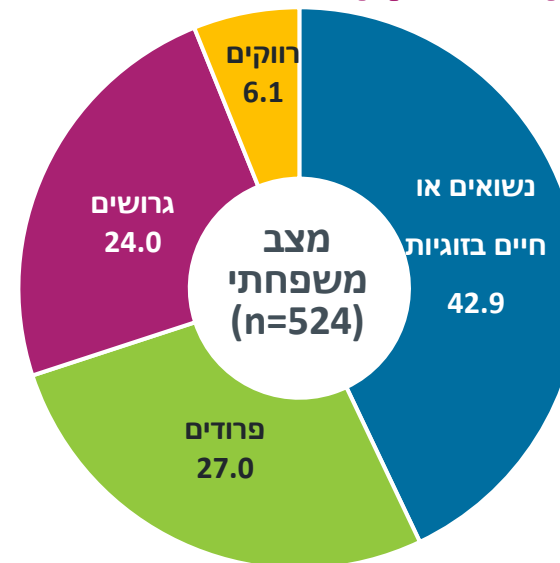
גיל הילדים (n=96)

ילדים

ל-90.2% ממקבלי השירות יש ילדים (n=524)

ל-89.8% ממקבלי השירות יש ילדים שגרים בבית (n=524)

מספר הילדים הממוצע: 2.8 (n=472)

מספר ילדים	אחוז
ילד 1	17.8%
ילדים 2	28.3%
ילדים 3	28.7%
ילדים 4	13.5%
ילדים 5 ויותר	11.8%

1.4%

מגדירים עצמם להטב"ק^א
בנוגע ל-2.5% צוין כי נמצא בבדיקה של העובדים (n=524)

^א תת-ייצוג של המגדירים עצמם להטב"ק, שכן שיעורם באוכלוסייה עומד על 13%
^{אא} תת-ייצוג של מספר הילדים הממוצע למשפחה, שכן הממוצע באוכלוסייה עומד על 3.1

מצב הבריאות – מוגבלויות פיזיות, נפשיות וקוגניטיביות

ל-6.9% בעיית בריאות אחת או יותר

דיכאון (n=8), חרדות (n=5), הפרעת אישיות ו-OCD (n=5),
הפרעת קשב וריכוז (n=4), PTSD (n=3), הפרעה דו-קוטבית (n=2),
בולימיה (n=2)

5.8% מחלת נפש מאובחנת

2.7% פוסט טראומה מאובחנת על רקע פגיעה מינית בילדות (n=5), על רקע אלימות במשפחה (n=4)

2.3% מוגבלות פיזית-בריאותית / מוגבלות חושית / מוגבלות תפקודית (n=524)

0.6% מוגבלות קוגניטיבית מוגבלות ברמה נמוכה (n=3)

הליכים משפטיים ומאסרים

40.4% נמצאים בהליך משפטי אזרחי (n=503) 1.6% מחזיקים בנשק (n=512)

ל-17.2% יש רישום פלילי במשטרה (n=494) ל-3.1% יש בן משפחה המחזיק בנשק (n=459)

בנוגע ל-12.1% מן הנפגעים מתקיים הליך פלילי בגין אלימות במשפחה (n=496)

בנוגע ל-35.3% מן הפוגעים מתקיים הליך פלילי בגין אלימות במשפחה (n=493)

ל-22.3% הוצא צו הרחקה / הגנה בגין אלימות במשפחה (n=511)

ל-35.4% הוציאו צו הרחקה / הגנה בגין אלימות במשפחה (n=506)

5.8% ריצו בעבר או כיום תקופת מאסר (n=516) מהם: 72.4% בגין אלימות במשפחה (n=29)

משך המאסר הממוצע: 5.8 חודשים (n=19) 3.8% נמצאים במעצר בית (n=523)

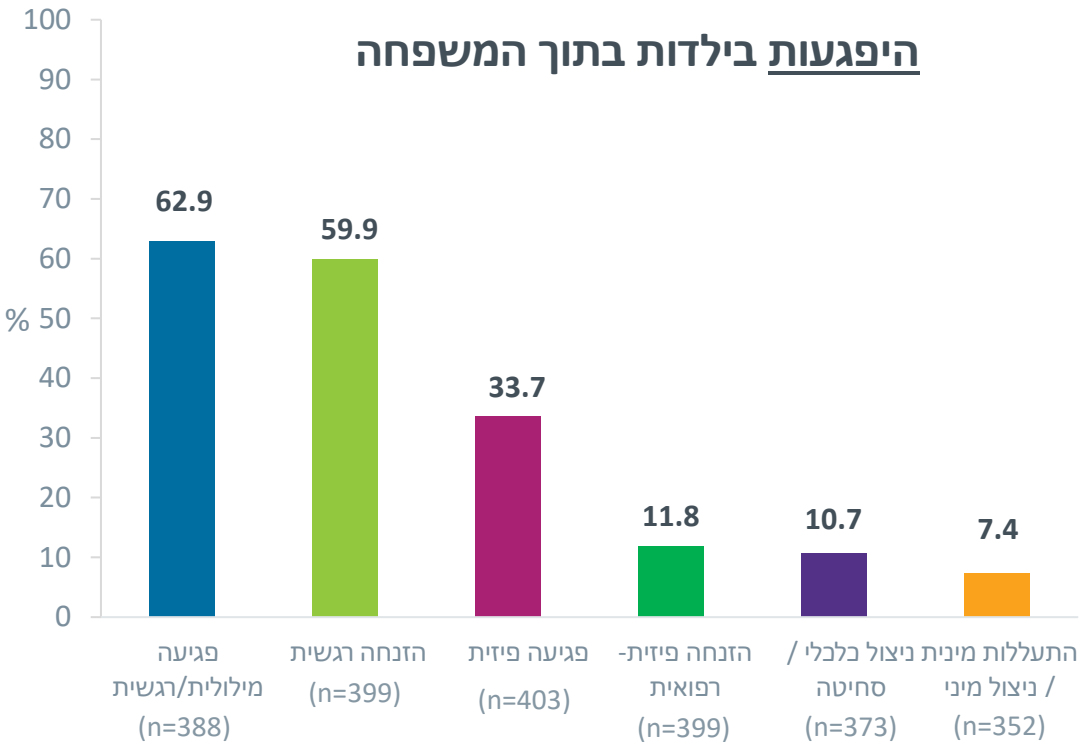
12.7% מטופלים בשירות מבחן (n=519)

אירועי חיים – היפגעות בילדות בתוך המשפחה ועדות לפגיעה באחר במשפחה (באחוזים)

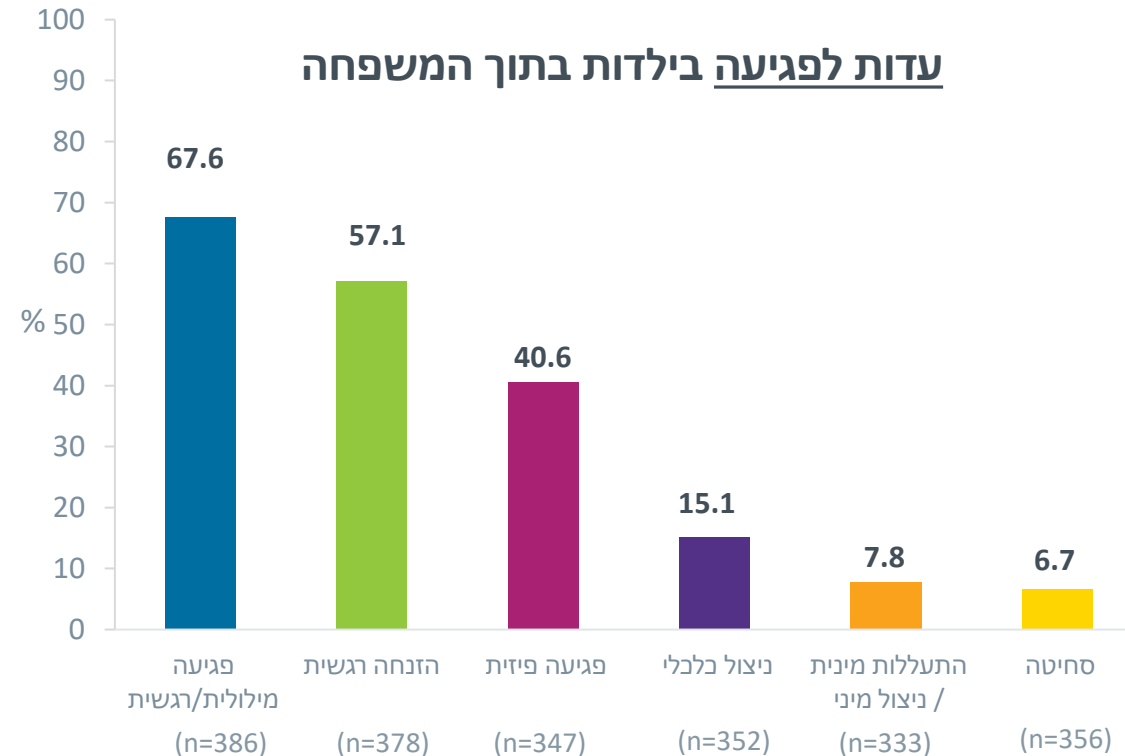
הממצאים מעידים על העברה בין-דורית של אלימות במשפחה

היפגעות בילדות בתוך המשפחה

עובדים הוסיפו בשאלה פתוחה: היפגעות פיזית, מינית ורגשית בילדות – מחוץ למשפחה

עדות לפגיעה בילדות בתוך המשפחה

עובדים הוסיפו בשאלה פתוחה: עדות להתמכרויות של ההורים בילדות (אלכוהול, סמים)

אירועי משבר בשלוש השנים האחרונות (באחוזים)

חוו משבר	האירוע
78.5	פגדה או גירושין (n=340)
35.6	אובדן של בן משפחה מדרגה ראשונה או אדם משמעותי אחר (n=295)
32.0	אשפוז ממושך של בן משפחה קרוב (כולל עקב מחלה פיזית, מחלת נפש, שיקום מתאונה) (n=272)
29.0	חשיפה לחרם או נידוי מן המשפחה הגרעינית או המורחבת (n=293)
22.5	אירוע מסכן חיים (n=298)
18.8	מעצר או מאסר של בן משפחה קרוב (n=276)
16.9	אשפוז ממושך עקב מחלה או תאונה (n=295)
15.9	חשיפה להתנהגות אובדנית של בן משפחה מדרגה ראשונה או אדם משמעותי אחר (n=277)
9.6	עברה או בת הזוג עברה הפסקת היריון או לידה שקטה (n=292)
3.6	אחד או יותר מן הילדים הוצא מן הבית (פנימייה, אומנה) (n=335)
2.4	שלילת אפוטרופסות ו/או אימוץ של אחד או יותר מן הילדים (n=336)

אירועי משבר נוספים שצוינו: משבר הגירה / חשיפה לאנטישמיות, טיפולי פוריות, שירות צבאי, חרם חברתי, אזור מגורים עם רמת פגיעה גבוהה

היסטוריה של אלימות במשפחה

4.4%

נזקקו לאשפוז בבית חולים
בעקבות אלימות במשפחה

(n=499)

58.1%

היו בעבר במערכות יחסים
שהייתה בהן אלימות

(n=458)

הגורם המפנה למרכז למניעה ולטיפול באלימות במשפחה (במספרים) $n=524$ ^א

168	עו"ס משפחה
20	עו"ס על פי חוק
4	מוקד 118 (מוקד חירום של משרד הרווחה)

163	פנייה עצמית
19	משפחה או חברים
4	ארגוני נשים

11	מערכת הבריאות
1	ועדת אלימות (במשרד הבריאות)

80	משטרה
58	שירות מבחן
9	יחידות סיוע שליד בית המשפט
6	בית משפט
1	שירות בתי הסוהר

^א ייתכן יותר מגורם מפנה אחד למרכז, ועל כן התשובות מסתכמות ליותר מ-524.

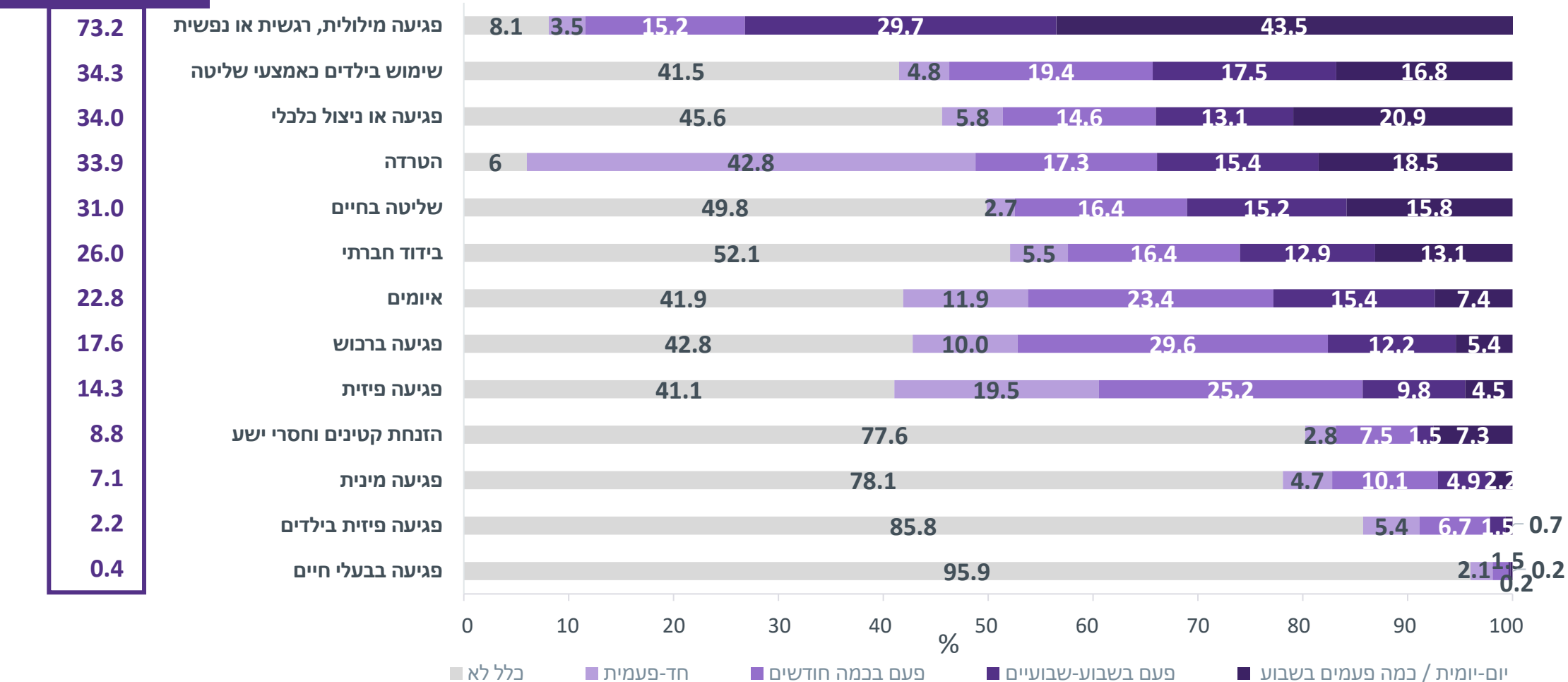
2. צרכים בתחום אלימות במשפחה המצויים במוקד ההתערבות

דיווח העובדים: תדירות היפגעות בחצי השנה החולפת (באחוזים) (n=524)

היפגעות בתדירות גבוהה

^TOP 2

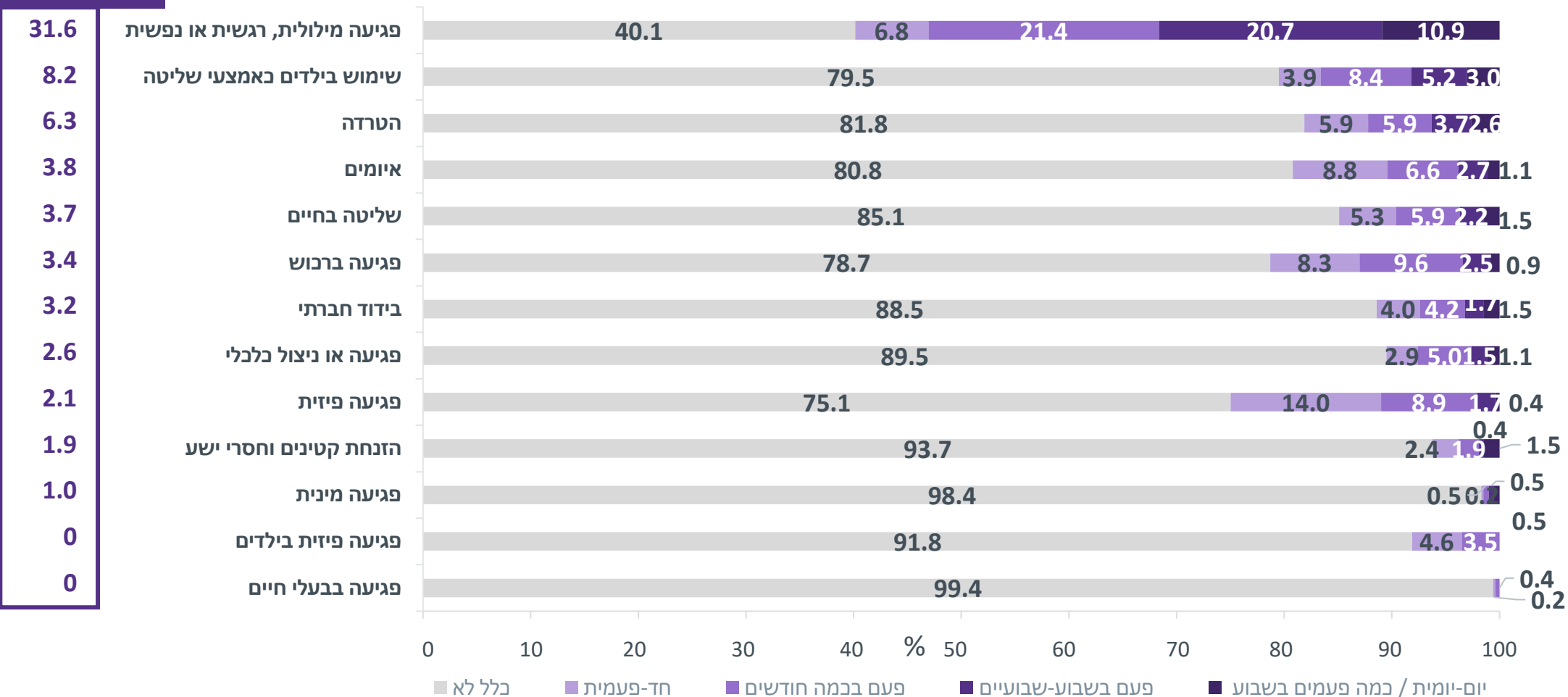
^ TOP2 - יום-יומית / כמה פעמים בשבוע; פעם בשבוע-שבועיים

דיווח העובדים: תדירות פגיעה בחצי השנה החולפת (באחוזים) (n=524)

היפגעות בתדירות גבוהה

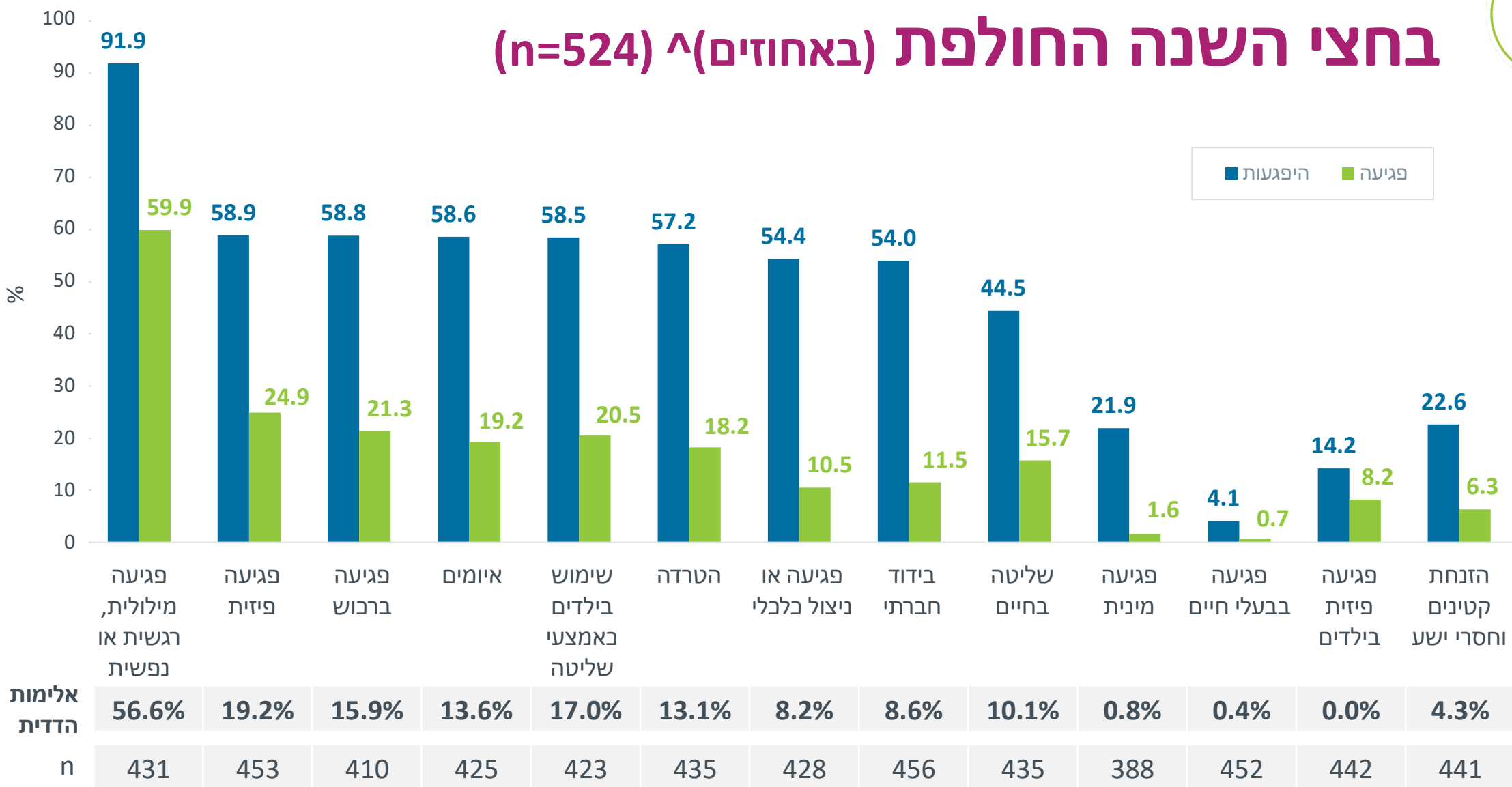
^TOP 2

דיווח העובדים: תדירות פגיעה והיפגעות

בחצי השנה החולפת (באחוזים) ^ (n=524)

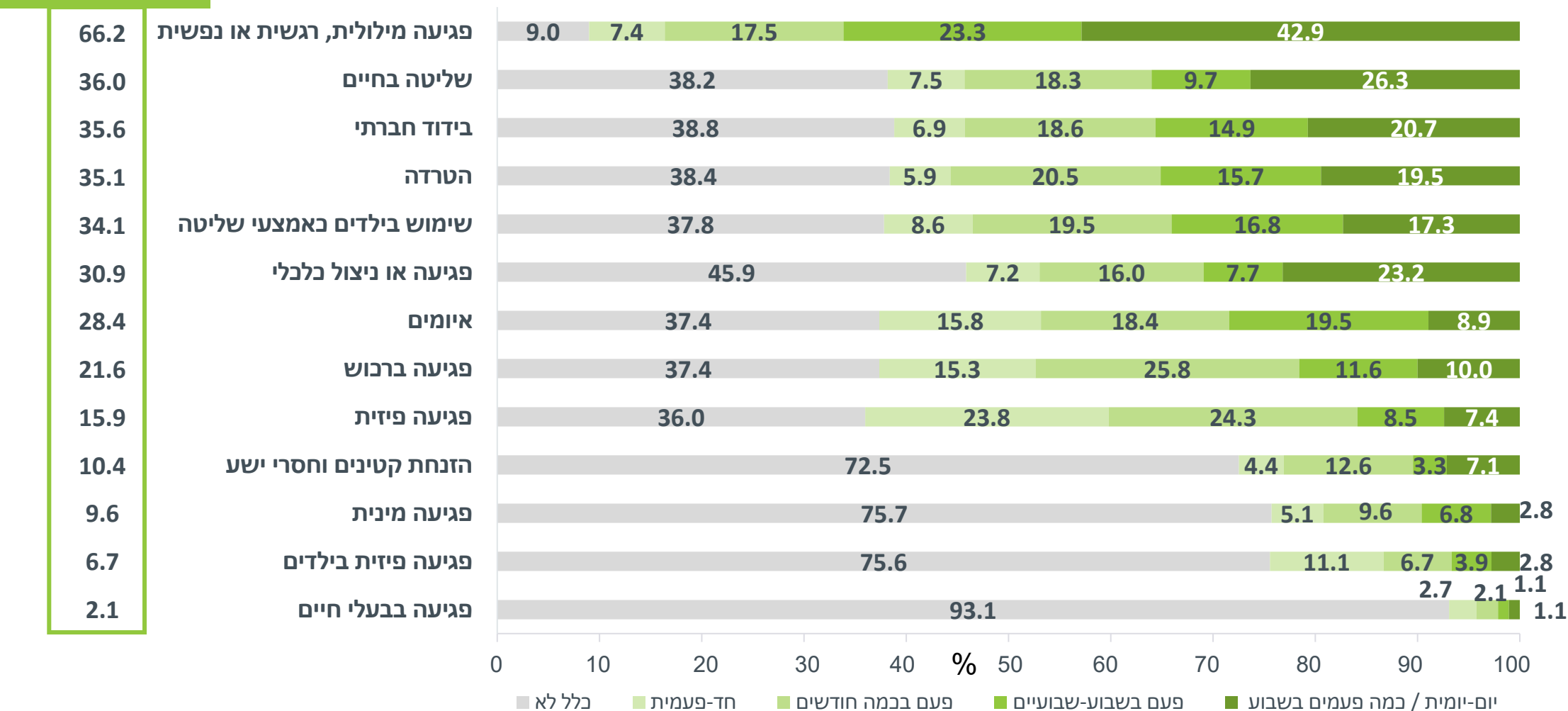
^ פגיעה או היפגעות בתדירות כלשהי: יום-יומית/כמה פעמים בשבוע; פעם בשבוע-שבועיים; כמה פעמים בחודש; חד-פעמית

דיווח מקבלי השירות: תדירות היפגעות בחצי השנה החולפת (באחוזים) (n=201)

היפגעות בתדירות גבוהה

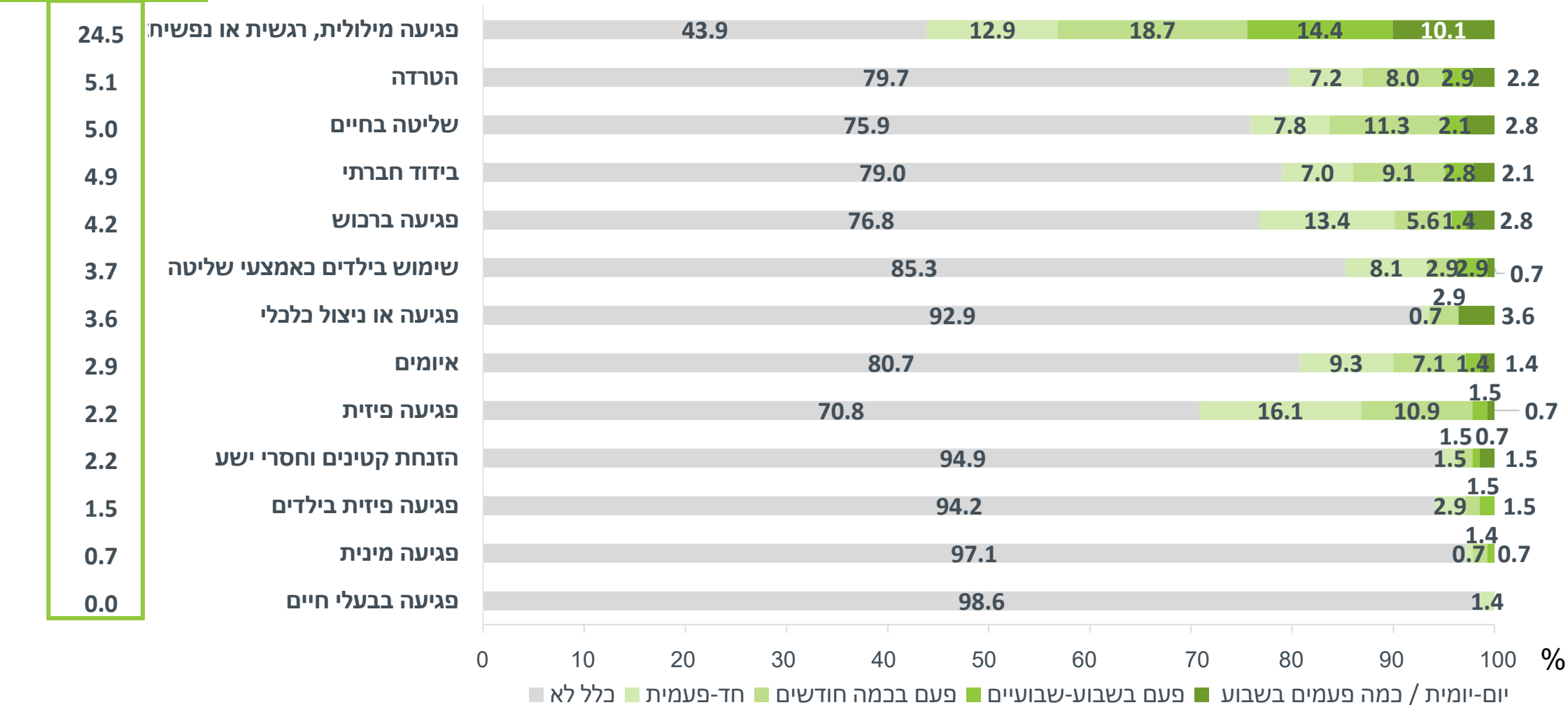
^TOP 2

דיווח מקבלי השירות: תדירות פגיעה בחצי השנה החולפת (באחוזים) (n=201)

היפגעות בתדירות גבוהה
^TOP 2

^ TOP2 - יום-יומית / כמה פעמים בשבוע ; פעם בשבוע-שבועיים

השוואה בין דיווח העובדים לדיווח מקבלי השירות:

תדירות היפגעות בחצי השנה החולפת (באחוזים, ^TOP 2) (n=157)

F	דיווח מקבלי השירות	דיווח העובדים	
-	68.5	74.7	היפגעות מילולית, רגשית או נפשית
-	15.9	18.0	היפגעות פיזית
-	22.5	21.3	היפגעות ברכוש
-	29.1	27.3	היפגעות מאיומים
-	36.7	37.2	היפגעות משימוש בילדים כאמצעי שליטה
-	38.8	35.1	היפגעות מהטרדה
-	37.4	33.1	היפגעות משליטה בחיים
*.182	45.1	26.9	היפגעות מבידוד חברתי
-	31.0	36.7	היפגעות מניצול כלכלי
-	9.9	11.8	היפגעות מינית
-	11.2	11.9	היפגעות מהזנחת צרכים של חסר ישע
-	5.6	2.2	היפגעות פיזית של ילדים
-	2.8	0.7	היפגעות של בעלי חיים

p<0.05*

^ TOP2 - יום-יומית / כמה פעמים בשבוע ; פעם בשבוע-שבועיים

השוואה בין דיווח העובדים לדיווח מקבלי השירות: תדירות פגיעה בחצי השנה החולפת (באחוזים, ^TOP 2) (n=157)

F	דיווח מקבלי השירות	דיווח העובדים	
-	25.9	26.3	פגיעה מילולית, רגשית או נפשית
-	2.7	3.5	פגיעה פיזית
-	5.3	2.3	פגיעה ברכוש
-	2.7	1.4	איומים
-	4.6	3.0	שימוש בילדים כאמצעי שליטה
-	6.3	3.6	הטרדה
*15.517	5.4	1.5	שליטה בחיים
-	4.3	2.1	בידוד חברתי
-	4.4	2.9	פגיעה או ניצול כלכלי
-	0.9	1.4	פגיעה מינית
-	2.7	0.7	הזנחת צרכים של חסר ישע
-	1.8	0.0	פגיעה פיזית בילדים
-	0.0	0.0	פגיעה בבעלי חיים

השוואת ממצאי הפיילוט לממצאי סקר בזק[^] (באחוזים)

ממצאי הפיילוט שנערך בקרב מקבלי שירות במרכזי אלימות במשפחה דומים לממצאי סקר הבזק אשר נערך בקרב מדגם מייצג בחברה הישראלית, מלבד פגיעה מילולית, רגשית או נפשית שהופיעה בתדירות כפולה בקרב מקבלי השירות במרכזים.

סקר בזק: אלימות במשפחה בצל משבר הקורונה (n=1,513)	פיילוט מרכזי אלמ"ב		
	מקבלי שירות (n=201)	עובדים (n=524)	
TOP 2 (בסולם ובו 5 רמות) היפגעות לעיתים קרובות או תמיד	TOP 2 (בסולם ובו 5 רמות) היפגעות יום-יומית / כמה פעמים בשבוע	סוג הפגיעה שחוו	
30.4	66.2	72.7	פגיעה מילולית, רגשית או נפשית
26.7	30.9	34.0	פגיעה או ניצול כלכלי
8.9	15.9	14.3	פגיעה פיזית
7.0	9.6	7.1	פגיעה מינית

[^] סקר בזק "אלימות במשפחה בצל משבר הקורונה" אפיין את היקפי תופעת האלימות במשפחה בישראל, את תדירותה ואת מאפייניה. נוסף על כך הסקר בחן גורמים שונים המגבירים את הסיכון לתופעה. הסקר נערך במכון מאירס-ג'וינט-ברוקדייל בדצמבר 2020 בקרב מדגם מייצג באוכלוסייה הכללית בישראל.

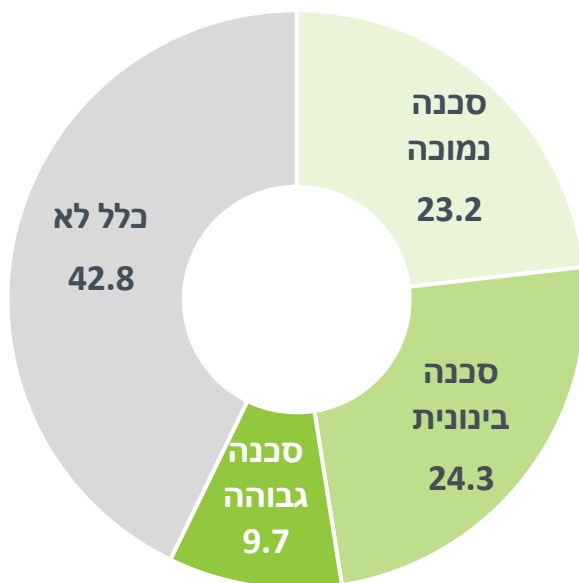
מידת הסכנה להיפגעות מאלימות במשפחה (באחוזים)

דיווח מקבלי השירות

57.3%

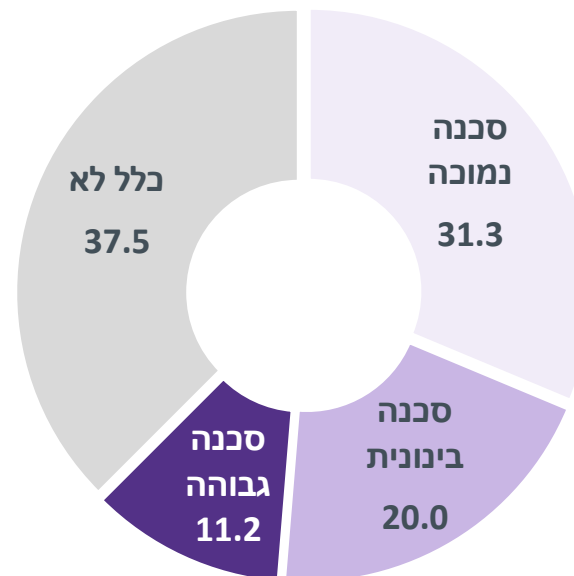
נמצאים בסכנה (n=185)

דיווח העובדים

62.5%

נמצאים בסכנה (n=510)

! אין הבדלים מובהקים בין דיווח העובדים לדיווח מקבלי השירות (n=157).

יש קשר חיובי מובהק בין תחושת הסכנה להיפגעות של מקבל השירות ובין התדירות שבה הוא נפגע מסוגי אלימות שונים

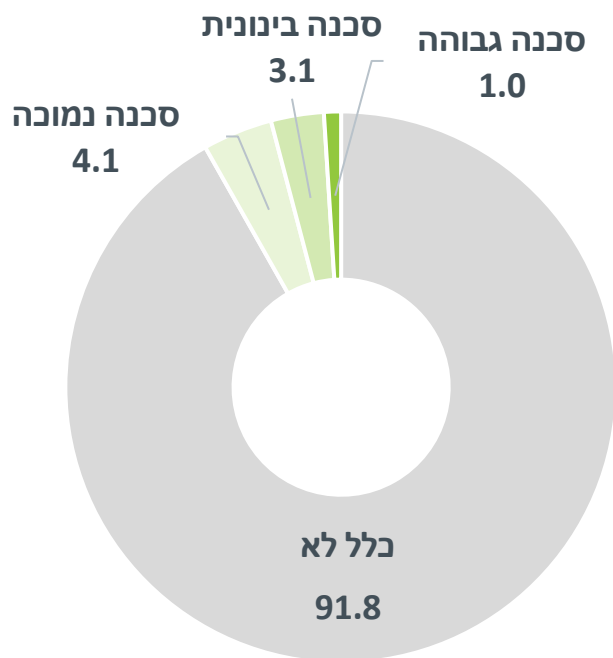

מידת הסכנה לפגיעה באלימות במשפחה (באחוזים)

דיווח מקבלי השירות

8.2%

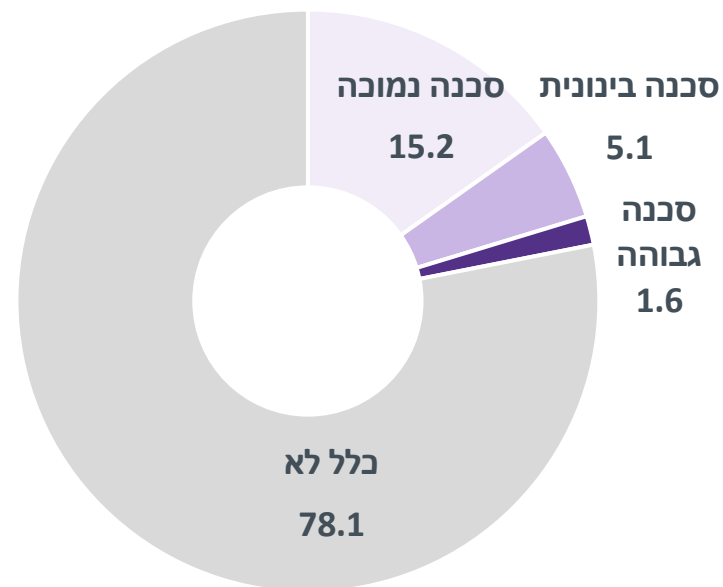
מהווים סכנה (n=194)

דיווח העובדים

21.9%

מהווים סכנה (n=506)

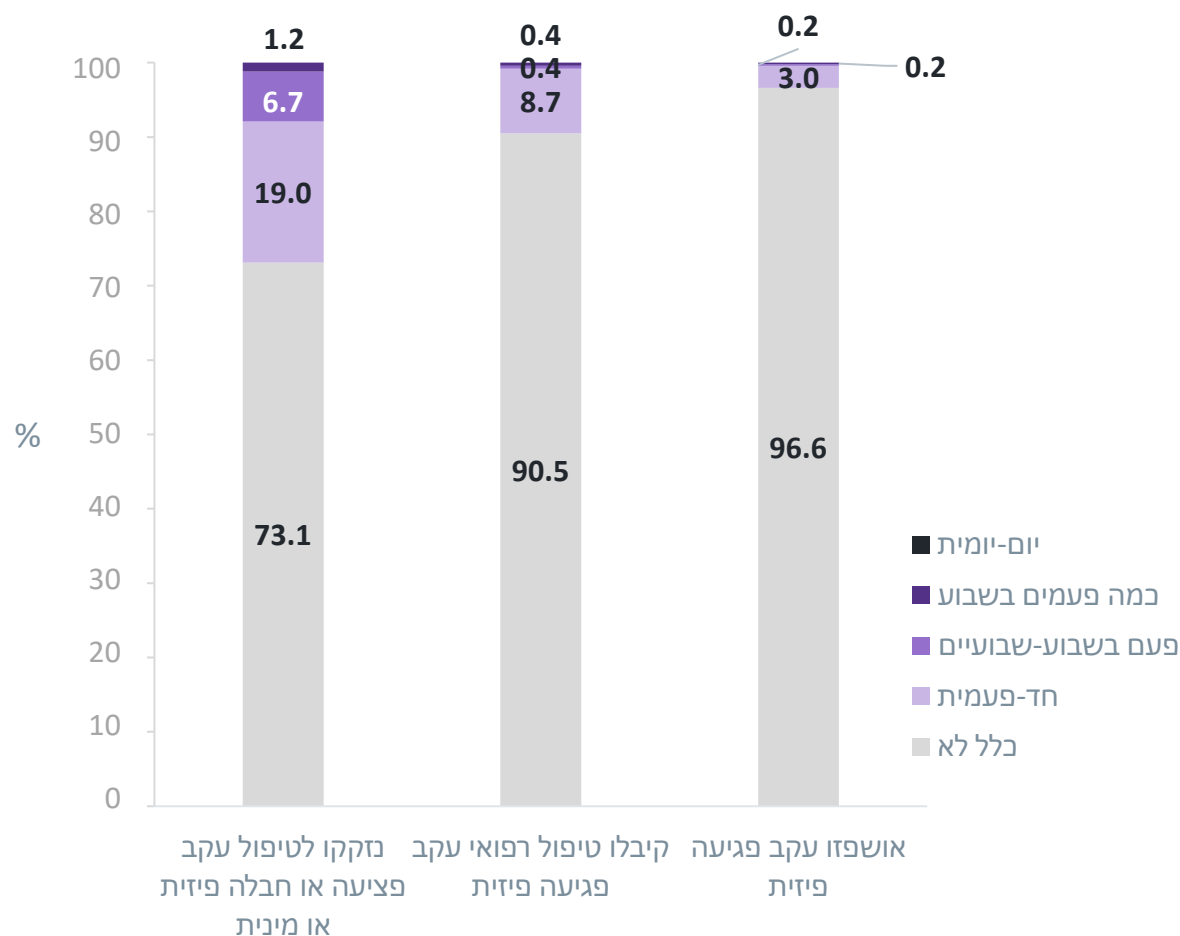

אין הבדלים מובהקים בין דיווח העובדים לדיווח מקבלי השירות (n=157).

יש קשר חיובי מובהק בין תחושת הסכנה לפגיעה על ידי מקבל השירות ובין התדירות שבה הוא פגע בסוגי אלימות שונים (למעט: פגיעה פיזית בילדים ופגיעה בבעלי חיים)

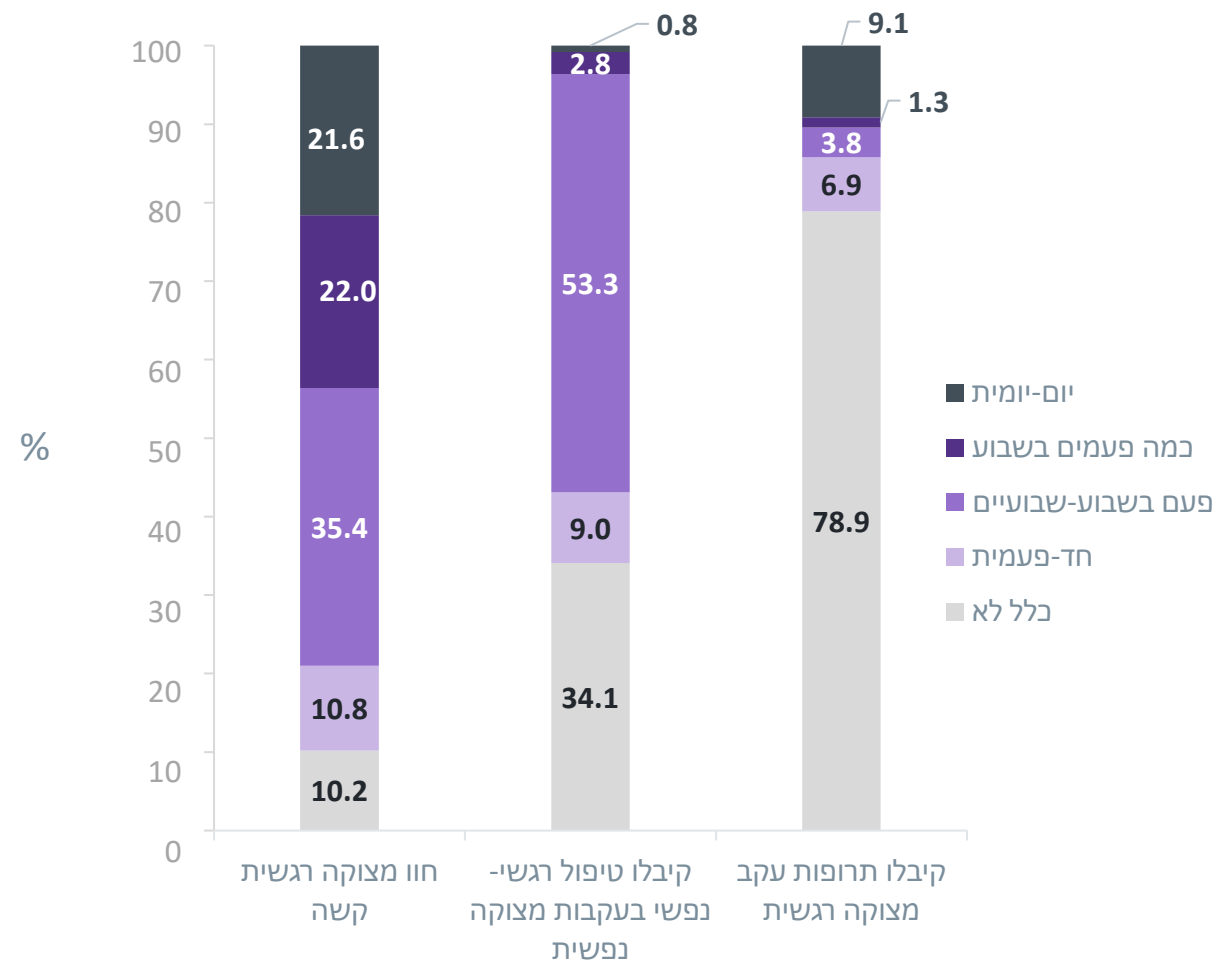
דיווח העובדים: היפגעות פיזית בעקבות אלימות במשפחה ופנייה לטיפול (באחוזים)

העובדים דיווחו כי בחצי השנה החולפת 26.9% ממקבלי השירות נזקקו לטיפול רפואי עקב פגיעה פיזית או מינית פעם בשבוע-שבועיים או בתדירות גבוהה יותר. לעומת זאת, רק 9.5% קיבלו טיפול רפואי ו-3.4% אושפזו עקב פגיעה פיזית.

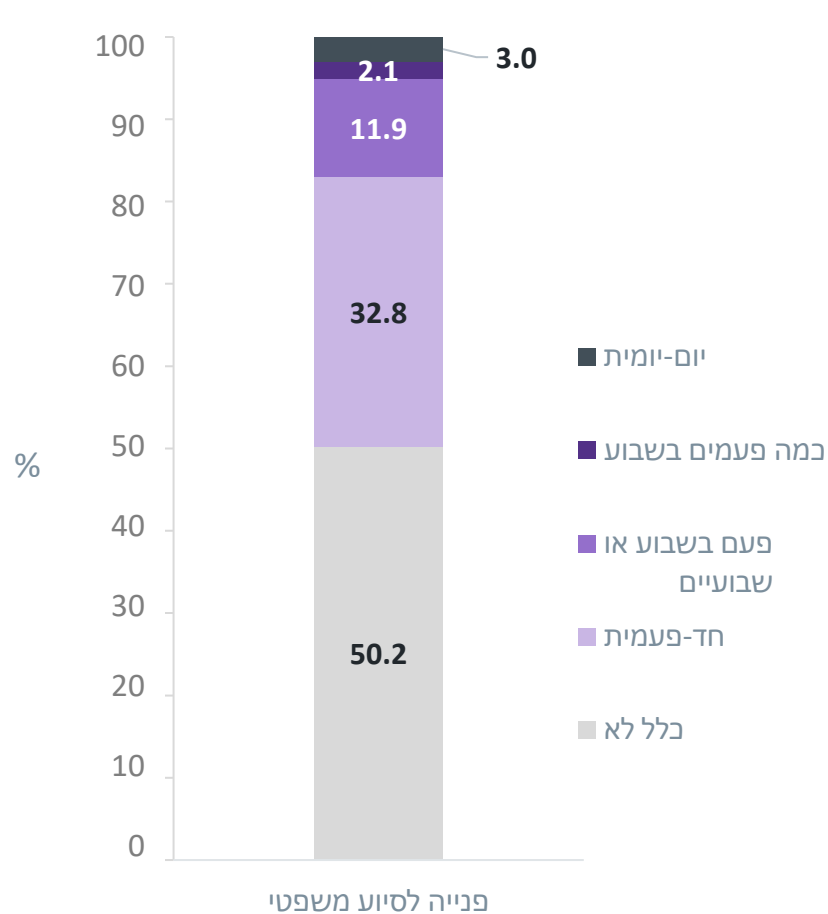

דיווח העובדים: היפגעות רגשית או נפשית בעקבות אלימות במשפחה ופנייה לטיפול (באחוזים)

העובדים דיווחו כי בחצי השנה החולפת
79.0% ממקבלי השירות חוו מצוקה רגשית קשה פעם בשבוע-שבועיים או בתדירות גבוהה יותר.
לעומת זאת, רק 56.9% קיבלו טיפול רגשי-נפשי ו-14.2% נטלו טיפול תרופתי עקב הפגיעה.

דיווח העובדים: פנייה לייעוץ משפטי בעקבות אלימות במשפחה (באחוזים)

העובדים דיווחו כי בחצי השנה החולפת
49.8% ממקבלי השירות פנו לייעוץ משפטי
בעקבות אלימות במשפחה פעם בשבוע-
שבועיים או בתדירות גבוהה יותר.

דיווח מקבלי השירות: פנייה לטיפול עקב אלימות במשפחה (באחוזים) (n=201)

51.2% נזקקו לטיפול עקב אלימות במשפחה

מהם, **48.8%** נזקקו לטיפול
אך לא פנו מסיבות שונות:

10.9% פחד

7.6% בושה

5.4% לא חשבו שזה רציני

3.3% לא נתנו להם ללכת

2.2% אשמה

2.0% קושי כלכלי

1.5% סיבות אחרות

מהם, **51.2%** פנו לטיפול
מסוגים שונים:^א

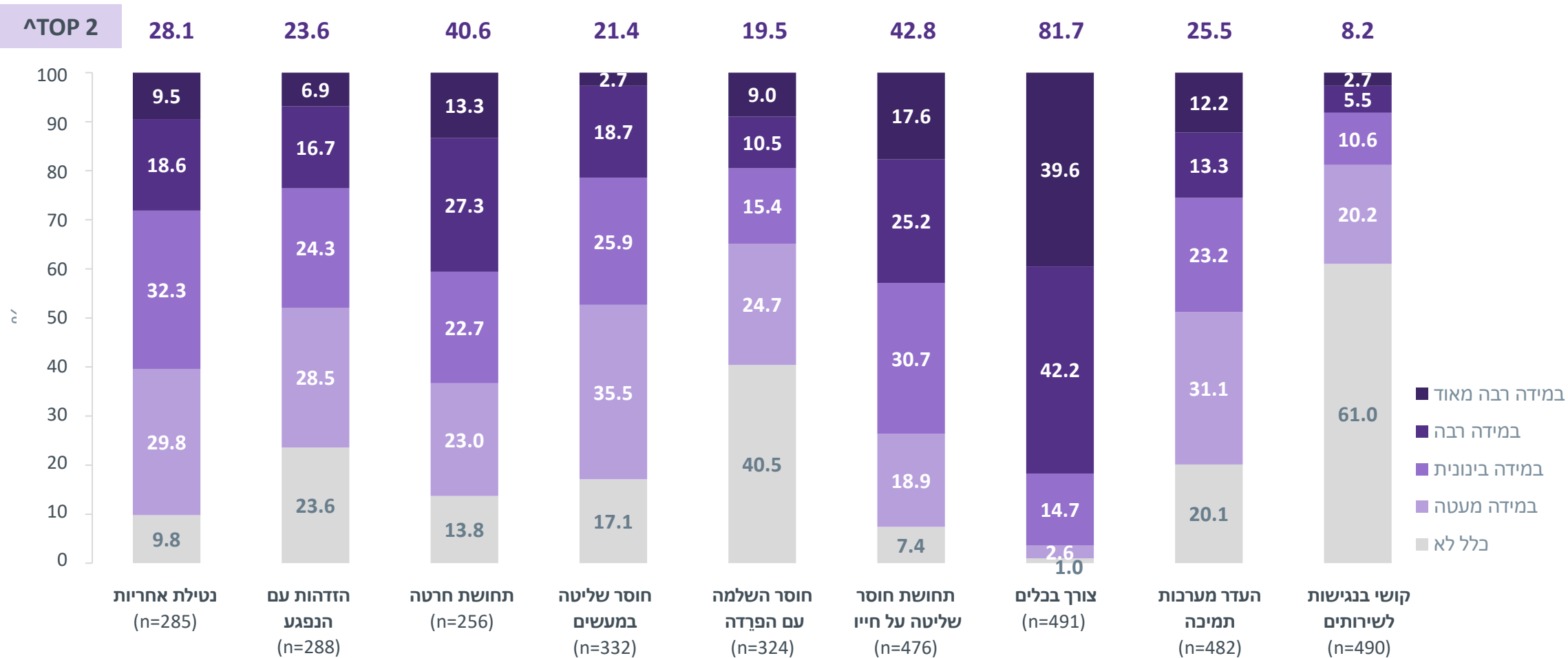
45.6% קיבלו טיפול רגשי
(לפי דיווח העובדים: 65.9%)

7.2% קיבלו טיפול תרופתי
(לפי דיווח העובדים: 21.2%)

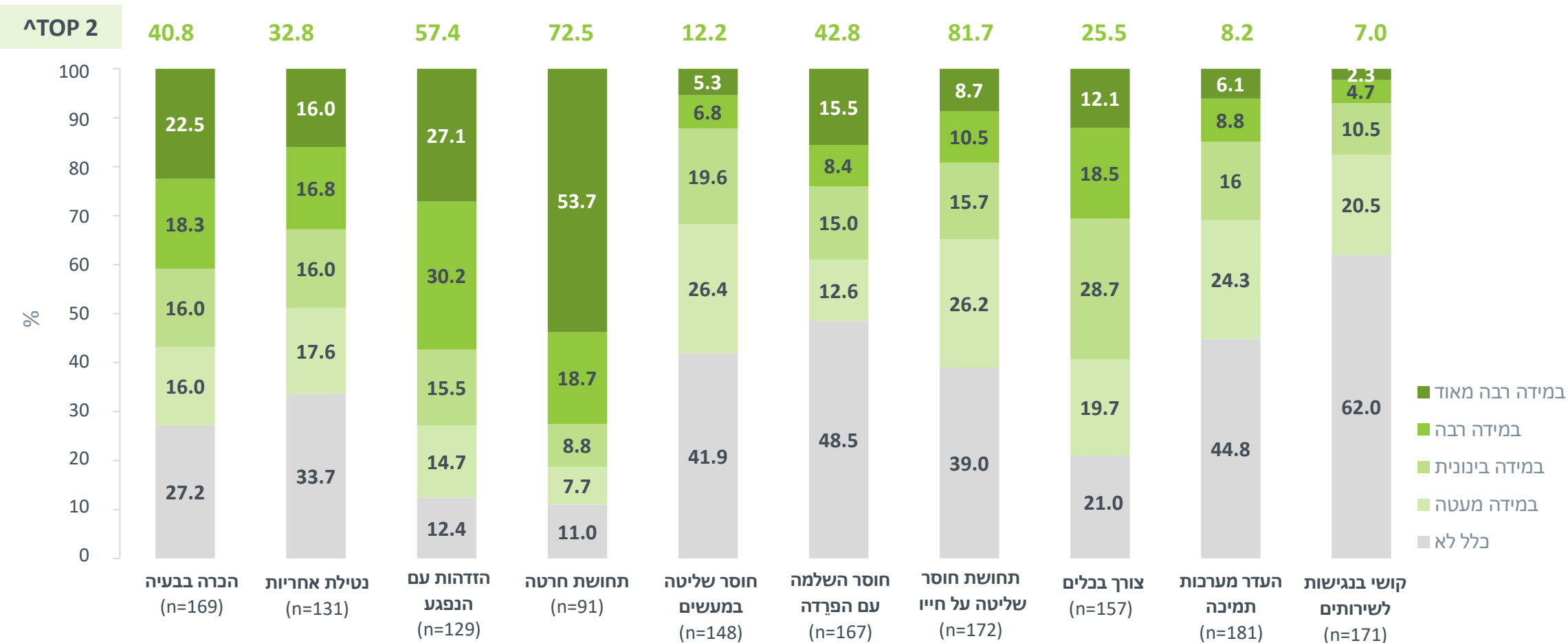
5.6% קיבלו טיפול רפואי פיזי
(לפי דיווח העובדים: 9.5%)

^א ניתן היה לסמן יותר מתשובה אחת.

דיווח העובדים: אבני דרך להשגת התוצאות (באחוזים)

דיווח מקבלי השירות: אבני דרך להשגת התוצאות (באחוזים)

אבני דרך להשגת התוצאות, השוואה בין דיווח העובדים לדיווח מקבלי השירות (באחוזים)

נטילת אחריות	הזדהות עם הנפגע	תחושת חרטה	חוסר שליטה במעשים	חוסר השלמה עם הפרדה	תחושת חוסר שליטה על חיינו	צורך בכלים	העדר מערכות תמיכה	קושי בנגישות לשירותים	
28.1	23.6	40.6	21.4	19.5	42.8	81.7	25.5	8.2	דיווח העובדים (n=524)
32.8	57.4	72.5	12.2	24.0	19.2	30.6	14.9	7.0	דיווח מקבלי השירות (n=201)

***7.752	***9.687	***13.136	*7.960	***0.088	***0.218	***12.268	**5.985	אין הבדל	הבדלים מובהקים בדיווח (n=157) מבחן F
----------	----------	-----------	--------	----------	----------	-----------	---------	----------	--

P<0.001*** P<0.01** P<0.05*

דיווח העובדים: קשרים מובהקים בין מאפיינים ובין צרכים

היפגעות מכלל סוגי הפגיעות נפוצה יותר בקרב נשים מבקרב גברים ^א	מגדר
נמצאו קשרים חלשים אך מובהקים בין גיל ובין מספר סוגי היפגעות. ככל שהגיל <u>עולה</u> , כך <u>עולה</u> התדירות של: פגיעה פיזית בילדים ($r=.101, p<0.05$) פגיעה בבעלי חיים ($r=-.135, p<0.01$). ככל שהגיל <u>יורד</u> , כך <u>עולה</u> התדירות של: היפגעות פיזית ($r=-.128, p<0.01$) הזנחת קטינים וחסרי ישע ($r=-.119, p<0.05$) נמצא קשר חיובי עם <u>פגיעה מינית</u> בלבד ($r=.102, p<0.05$)	גיל
<u>יהודים נפגעו יותר מערבים מן הפגיעות: פגיעה מילולית/רגשית:</u> ($M=4.1, SD=1.12$ לעומת $M=3.7, SD=1.29$) <u>הטרדה:</u> ($M=2.8, SD=1.62$ לעומת $M=2.3, SD=1.46$) <u>ערבים נפגעו יותר מיהודים מן הפגיעות: פגיעה ברכוש:</u> ($M=2.5, SD=1.32$ לעומת $M=2.2, SD=1.25$) <u>פגיעה פיזית:</u> ($M=2.6, SD=1.29$ לעומת $M=2.1, SD=1.14$) <u>הזנחת קטין או חסר ישע:</u> ($M=2.0, SD=1.49$ לעומת $M=1.5, SD=1.14$) <u>ערבים פגעו יותר מיהודים: בידוד חברתי:</u> ($M=1.4, SD=0.90$ לעומת $M=1.2, SD=0.67$)	רמת דתיות
	אוכלוסייה
לא נמצא קשר בין ארץ לידה ובין כלל סוגי הפגיעה וההיפגעות	ארץ לידה
לא נמצא קשר בין נטייה מינית ובין כלל סוגי הפגיעה וההיפגעות	נטייה מינית
לא נמצא קשר בין השכלה ובין פגיעה/היפגעות מאלימות במשפחה	

^א ראו נספח א': מבחני שונות (t) בין צרכים לפי מגדר.

דיווח העובדים: קשרים מובהקים בין מאפיינים ובין צרכים (המשך)

- מצב משפחתי**
 - פרודים/גרושים **נפגעו** כלכלית יותר מרווקים ($M=2.7, SD=1.63$) לעומת ($M=1.8, SD=1.34$)
 - נשואים/בזוגיות **פגעו** מילולית ורגשית יותר מגרושים/פרודים ($M=3.0, SD=1.43$) לעומת ($M=2.2, SD=1.41$)
 - נשואים/בזוגיות **פגעו** בהטרדה יותר מגרושים/פרודים ($M=1.5, SD=1.1$) לעומת ($M=1.3, SD=0.76$)
 - נשואים/בזוגיות **פגעו** ברכוש יותר מגרושים/פרודים ($M=1.5, SD=0.94$) לעומת ($M=1.3, SD=0.67$)
 - רווקים **פגעו** בבעלי חיים יותר מגרושים/פרודים ($M=1.1, SD=0.37$) לעומת ($M=1.0, SD=0$)
 - נשואים/בזוגיות **פגעו** יותר פגיעות פיזיות מגרושים/פרודים ($M=1.5, SD=0.86$) לעומת ($M=1.3, SD=0.64$)
- פוסט-טראומטיים סובלים יותר ממי שאינם פוסט-טראומטיים מן פגיעות האלה:**
 - הטרדה ($M=3.8, SD=1.23$) לעומת ($M=2.5, SD=1.58$)
 - בידוד חברתי ($M=3.2, SD=1.54$) לעומת ($M=2.2, SD=1.48$)
- מוגבלות פיזית**
 - אנשים עם מוגבלות פיזית **פגעו** יותר ממי שאין להם מוגבלות פיזית, בפגיעות האלה:
 - פגיעה מילולית/רגשית ($M=3.0, SD=1.5$) לעומת ($M=2.5, SD=1.44$)
 - שימוש בילדים כאמצעי שליטה ($M=1.9, SD=1.26$) לעומת ($M=1.4, SD=0.99$)
 - פגיעה ברכוש ($M=1.6, SD=1.08$) לעומת ($M=1.4, SD=0.78$)
- הפרעה/מחלת נפש**
 - היפגעות מהטרדה נפוצה יותר בקרב מי שסובלים ממחלה/הפרעה נפשית מבקרב מי שאינם סובלים מכך ($M=3.4, SD=1.47$) לעומת ($M=2.5, SD=1.58$)

אין קשר בין מוגבלות קוגניטיבית ובין פגיעה/היפגעות מאלימות במשפחה

דיווח העובדים: קשרים מובהקים בין מאפיינים ובין צרכים

קשר חיובי בין מספר הילדים במשפחה ובין ההיפגעות האלה:

- הטרדה ($r=.130, p<0.01$)
- שליטה בחיים ($r=.135, p<0.01$)
- ניצול כלכלי ($r=.100, p<0.05$)
- פגיעה מינית ($r=.140, p<0.01$)

קשר חיובי בין מספר הילדים הגרים בבית ובין הפגיעות האלה:

שימוש בילדים כאמצעי שליטה, פגיעה ברכוש, פגיעה כלכלית, פגיעה מינית, פגיעה פיזית בילדים והזנחת צרכי קטין או חסר ישע^א

דיווח העובדים: קשרים מובהקים בין הליכים משפטיים כיום ובעבר ובין צרכים

מי שנמצאים בהליך משפטי אזרחי נפגעו יותר ממי שלא נמצאים בהליך כזה, בפגיעות האלה: הטרדה, שימוש בילדים כאמצעי שליטה, פגיעה כלכלית והזנחת קטינים וחסרי ישע. **הם פגעו פחות** מילולית, רגשית או נפשית ופגעו יותר באמצעות שימוש בילדים כאמצעי שליטה (ראו **נספח ג'**).

מי שנמצאים בהליך משפטי פילי נפגעו פחות ממי שלא נמצאים בהליך כזה, בפגיעות: מילולית, רגשית או נפשית וכלכלית; **ופגעו יותר** בפגיעות: איומים ופגיעה פיזית (ראו **נספח ד'**).

מי שהוצא נגדם צו הרחקה נפגעו פחות ופגעו יותר ממי שלא הוצא נגדם צו הרחקה בפגיעות האלה: פגיעה מילולית, רגשית או נפשית, איומים, הטרדה, שליטה בחיים, פגיעה ברכוש, פגיעה כלכלית ופגיעה פיזית (ראו **נספח ה'**).

מי שהוציאו צו הגנה/הרחקה בגין אלימות במשפחה נפגעו יותר ממי שלא במרבית סוגי הפגיעות, **ופגעו יותר** בפגיעות האלה: מילולית, רגשית או נפשית, איומים, פגיעה ברכוש ופגיעה פיזית (ראו **נספח ו'**).

דיווח העובדים: קשרים מובהקים בין מעצרים ומאסרים ובין צרכים

מי שלא ריצו תקופת מאסר **נפגעו יותר** ממי שריצו מאסר, מכל סוגי הפגיעות מלבד בידוד חברתי.

מי שלא ריצו תקופת מאסר **פגעו יותר** ממי שריצו מאסר בפגיעות האלה: שימוש בילדים כאמצעי שליטה והזנחת קטינים וחסרי ישע.

מי שריצו תקופת מאסר **פגעו יותר** ממי שלא בפגיעות האלה: איומים ופגיעה פיזית (ראו נספח ז').

נמצא הבדל מובהק בין אסירים על רקע אלמ"ב ובין מי שנאסרו בגין עבירות אחרות בהיפגעות מילולית, רגשית או נפשית (אסירי אלמ"ב: $M=2.5, SD=1.61$; אסירים על רקע אחר: $M=3.9, SD=0.90$). מלבד זאת, לא נמצאו הבדלים בין שתי הקבוצות.

מי שנמצאים במעצר בית **נפגעו ופגעו יותר** ממי שאינם במעצר בית בפגיעות האלה: מילולית, רגשית או נפשית, איומים, שליטה בחיים, פגיעה ברכוש ופגיעה פיזית (ראו נספח י').

מי שמטופלים על ידי קצין מבחן **נפגעו פחות** ממי שלא מטופלים, מכל סוגי הפגיעות; **ופגעו יותר** פגיעה פיזית ופגיעה ברכוש.

מי שאינם מטופלים על ידי קצין מבחן **פגעו יותר** ממי שכן מטופלים, בפגיעות האלה: שימוש בילדים כאמצעי שליטה והזנחת קטינים וחסרי ישע (ראו נספח ח').

דיווח העובדים: קשרים מובהקים בין עבר פלילי ובין צרכים

מי שאין להם עבר פלילי **נפגעו פחות** ממי שיש להם עבר פלילי במרבית סוגי הפגיעות (מלבד פגיעה בבעלי חיים ופגיעה פיזית בילדים).

מי שיש להם עבר פלילי **פגעו יותר** ממי שאין להם עבר פלילי ב-5 מבין 13 סוגי הפגיעות ([ראו נספח ט'](#)).

מי שמתקיים בנוגע אליהם הליך פלילי בגין אלימות במשפחה **נפגעו יותר** ממי שלא מתקיים בנוגע אליהם הליך כזה, מן הפגיעות האלה:

איומים (M=2.7, SD=1.29 לעומת M=2.3, SD=1.36)

בידוד חברתי (M=2.7, SD=1.62 לעומת M=2.3, SD=1.5)

שליטה בחיים (M=2.9, SD=1.65 לעומת M=2.4, SD=1.56)

מי שמתקיים בנוגע אליהם הליך פלילי בגין אלימות במשפחה **פגעו יותר** ממי שלא מתקיים בנוגע אליהם הליך כזה בפגיעה 'שליטה בחיים' (M=1.7, SD=1.21 לעומת M=1.2, SD=0.72)

דיווח העובדים: קשרים מובהקים בין פגיעות בילדות ובין צרכים

היסטוריה של התעללות והזנחה ועדות להן בילדות קשורה לפגיעה ולהיפגעות בוגרות

מי שהוזנחו פיזית/רפואית בילדותם **נפגעו מינית בבגרותם יותר** ממי שלא ($M=1.9, SD=1.33$ לעומת $M=1.4, SD=0.92$).

מי שהוזנחו רגשית בילדותם **פגעו פיזית בבגרותם יותר** ממי שלא ($M=1.2, SD=0.48$ לעומת $M=1.1, SD=0.32$).

מי שנפגעו מינית בילדותם **נפגעו מהטרדה בבגרותם יותר** ממי שלא ($M=3.3, SD=1.43$ לעומת $M=2.4, SD=1.59$);

ופגעו כלכלית פחות ממי שלא ($M=1.0, SD=0.00$ לעומת $M=1.3, SD=0.79$).

מי שנפגעו מילולית, רגשית או נפשית בילדותם **נפגעו בבגרותם יותר** ממי שלא, פגיעה מילולית, רגשית או נפשית

▪ ($M=4.1, SD=1.10$ לעומת $M=3.8, SD=1.3$);

▪ ופגעו מילולית, רגשית או נפשית יותר ממי שלא ($M=2.7, SD=1.46$ לעומת $M=2.3, SD=1.45$).

▪ כמו כן הם פגעו יותר גם בפגיעות האלה: איומים, שימוש בילדים, פגיעה ברכוש, פגיעה פיזית, פגיעה מינית ופגיעה פיזית בילדים.

מי שנפגעו פיזית בילדותם **פגעו בבגרותם יותר** ממי שלא, בפגיעות האלה: איומים, הטרדה, פגיעה ברכוש, פגיעה פיזית בילדים ובבן/בת הזוג (ראו נספח י"א).

מי שהיו עדים לפגיעה מינית בילדותם **נפגעו בבגרותם יותר** ממי שלא, מן הפגיעות האלה: הטרדה, בידוד חברתי, שימוש בילדים כאמצעי שליטה ופגיעה מינית; **ופגעו כלכלית פחות** ממי שלא היו עדים לפגיעה מינית בילדותם (ראו נספח י"ב).

מי שהיו עדים בילדותם להזנחה רגשית **נפגעו בבגרותם יותר** ממי שלא, מן הפגיעות האלה: מילולית, רגשית או נפשית, איומים, הטרדה, שליטה בחיים, פגיעה ברכוש, פגיעה כלכלית ופגיעה פיזית; **ופגעו יותר** באיומים והטרדה לעומת מי שלא היו עדים להזנחה רגשית בילדותם (ראו נספח י"ג).

דיווח העובדים: קשרים מובהקים בין מספר סוגי פגיעות בילדות ובין צרכים

▪ אין קשר בין מספר סוגי הפגיעות בילדות ובין היפגעות בבגרות מכלל סוגי הפגיעות

▪ יש קשר חיובי חלש בין מספר סוגי הפגיעות בילדות ובין פגיעה באיומים בבגרות ($r=.106, p<0.05$)

▪ יש קשר חיובי חלש בין מספר סוגי הפגיעות בילדות ובין פגיעה באמצעות הטרדה בבגרות ($r=.104, p<0.05$)

▪ יש קשר חיובי חלש בין מספר סוגי הפגיעות בילדות ובין פגיעה ברכוש בבגרות ($r=.158, p<0.001$)

▪ יש קשר חיובי חלש בין מספר סוגי הפגיעות בילדות ובין פגיעה בבעלי חיים בבגרות ($r=.155, p<0.001$)

▪ יש קשר חיובי חלש בין מספר סוגי הפגיעות בילדות ובין פגיעה פיזית בבגרות ($r=.131, p<0.01$)

▪ יש קשר חיובי חלש בין מספר סוגי הפגיעות בילדות ובין פגיעה פיזית בילדים בבגרות ($r=.129, p<0.01$)

דיווח העובדים: קשרים מובהקים בין עדות לפגיעות בילדות ובין צרכים (המשך)

מי שהיו עדים לפגיעה מינית בילדותם נפגעו בבגרותם יותר ממי שלא, מפגיעה מינית ($M=2.2, SD=1.29$) לעומת ($M=1.4, SD=0.89$); מפגיעה ברכוש ($M=2.9, SD=1.49$) לעומת ($M=2.1, SD=1.24$); ופגעו כלכלית פחות ממי שלא ($M=1.00, SD=0.00$) לעומת ($M=1.3, SD=0.76$).

מי שהיו עדים לפגיעה מילולית ורגשית בילדותם נפגעו בבגרותם יותר ממי שלא, מפגיעה מילולית, רגשית או נפשית ($M=4.0, SD=1.15$) לעומת ($M=3.7, SD=1.32$); משליטה בחיים ($M=2.5, SD=1.58$) לעומת ($M=2.2, SD=1.48$); פגעו פיזית בילדיהם יותר ($M=1.2, SD=0.49$) לעומת ($M=1.1, SD=0.29$); והשתמשו בהם כאמצעי שליטה כלפי ההורה האחר ($M=1.6, SD=1.14$) לעומת ($M=1.3, SD=0.93$).

מי שהיו עדים לפגיעה פיזית בילדותם פגעו פיזית בבגרותם יותר ממי שלא, פגיעה פיזית ($M=1.6, SD=0.91$) לעומת ($M=1.3, SD=0.69$); ופגעו יותר ברכוש ($M=1.6, SD=1.01$) לעומת ($M=1.3, SD=0.73$).

מי שהיו עדים לסחיטה בילדותם נפגעו בבגרותם יותר ממי שלא, מן הפגיעות האלה: פגיעה פיזית, פגיעה מינית, איומים, שימוש בילדים כאמצעי שליטה, פגיעה ברכוש ובבעלי חיים; ופגעו יותר בשימוש בילדים כאמצעי שליטה (ראו נספח י"ד).

מי שהיו עדים לניצול כלכלי בילדותם נפגעו בבגרותם יותר ממי שלא, מניצול כלכלי ($M=2.9, SD=1.65$) לעומת ($M=2.3, SD=1.58$); פגעו יותר באמצעות שימוש בילדים כאמצעי שליטה ($M=1.8, SD=1.11$) לעומת ($M=1.3, SD=0.92$); ופגיעה פיזית ($M=1.7, SD=0.92$) לעומת ($M=1.3, SD=0.70$).

דיווח העובדים: קשרים מובהקים בין סוגי ההיפגעות ובין עצמן^א

קשר חיובי לכלל ההיפגעות	פגיעה מינית	קשר חיובי למרבית ההיפגעות מלבד פגיעה בבעלי חיים	פגיעה מילולית, רגשית או נפשית
קשר חיובי לכלל ההיפגעות	פגיעה ברכוש	קשר חיובי לכלל ההיפגעות	איומים
קשר חיובי למרבית ההיפגעות מלבד פגיעה מילולית, רגשית או נפשית; הטרדה; שימוש בילדים כאמצעי שליטה; הזנחת קטינים וחסרי ישע; ניצול כלכלי	פגיעה בבעלי חיים	קשר חיובי למרבית ההיפגעות מלבד פגיעה פיזית בילדים	הטרדה
קשר חיובי לכלל ההיפגעות	ניצול כלכלי	קשר חיובי לכלל ההיפגעות	בידוד חברתי
קשר חיובי לכלל ההיפגעות	פגיעה פיזית	קשר חיובי לכלל ההיפגעות	שליטה בחיים
קשר חיובי לכלל ההיפגעות	הזנחת צורכי קטין או חסר ישע	קשר חיובי למרבית ההיפגעות מלבד פגיעה בבעלי חיים	שימוש בילדים כאמצעי שליטה
קשר חיובי לכלל ההיפגעות	פגיעה פיזית בילדים		

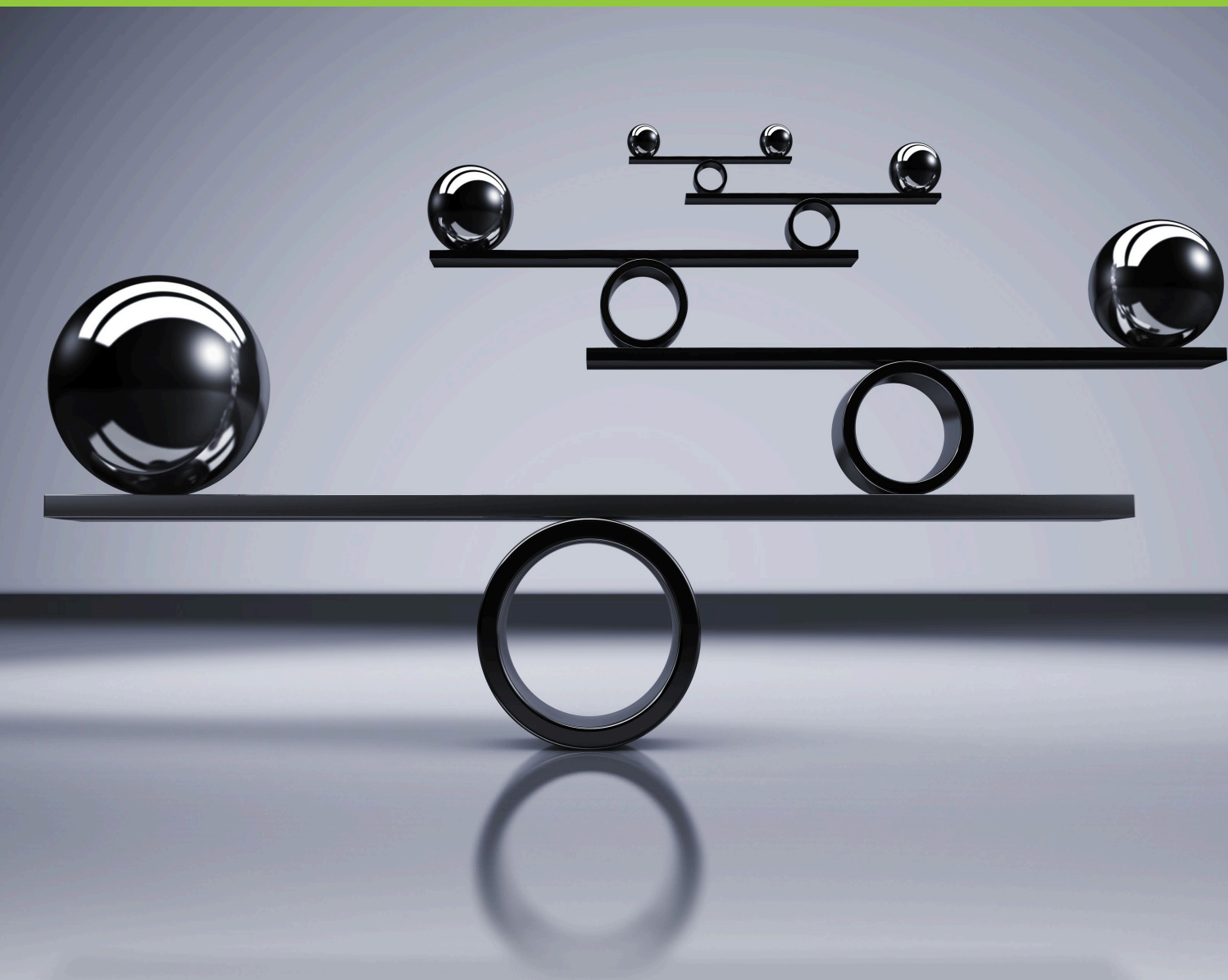
^אראו נספח ט"ו: מתאמי פירסון (r) בין סוגי ההיפגעות ובין עצמן.

דיווח העובדים: קשרים מובהקים בין סוגי הפגיעות ובין עצמן^א

קשר חיובי למרבית הפגיעות מלבד פגיעה מילולית, רגשית או נפשית; פגיעה פיזית בילדים	פגיעה מינית	קשר חיובי למרבית הפגיעות מלבד פגיעה בבעלי חיים	פגיעה מילולית, רגשית או נפשית
קשר חיובי לכלל ההיפגעויות	פגיעה ברכוש	קשר חיובי לכלל הפגיעות	איומים
קשר חיובי למרבית הפגיעות מלבד שימוש בילדים או פגיעה בהם; פגיעה מילולית, רגשית או נפשית; פגיעה כלכלית ופגיעה פיזית	פגיעה בבעלי חיים	קשר חיובי למרבית הפגיעות מלבד פגיעה פיזית בילדים	הטרדה
קשר חיובי למרבית הפגיעות מלבד פגיעה בבעלי חיים	ניצול כלכלי	קשר חיובי לכלל הפגיעות	בידוד חברתי
קשר חיובי למרבית הפגיעות מלבד פגיעה בבעלי חיים; פגיעה מילולית, רגשית או נפשית	פגיעה פיזית	קשר חיובי לכלל הפגיעות	שליטה בחיים
קשר חיובי למרבית הפגיעות מלבד פגיעה מילולית, רגשית או נפשית	הזנחת צורכי קטין או חסר ישע	קשר חיובי למרבית הפגיעות מלבד פגיעה בבעלי חיים	שימוש בילדים כאמצעי שליטה
קשר חיובי למרבית הפגיעות מלבד פגיעה מילולית, רגשית או נפשית; פגיעה מינית; פגיעה בבעלי חיים	פגיעה פיזית בילדים		

^אראו נספח ט"ז: מתאמי פירסון (r) בין סוגי הפגיעות ובין עצמן.

3. צרכים, דאגות
וקשיים נוספים
(שאינם במוקד
ההתערבות)

קשיים ביחסים בתוך המשפחה (באחוזים)

תחלופה תדירה של אנשים המתגוררים בבית (באחוזים)

Cramer's V (n=157)	דיווח מקבלי השירות (n=195)	דיווח העובדים (n=524)	
-	3.6	4.6	תחלופה של בני זוג
*.114	2.6	4.8	תחלופה של אנשים מן המשפחה המורחבת
-	6.7	3.2	תחלופה של ילדים

חווים קונפליקטים בעצימות גבוהה עם קרובים מן המשפחה המורחבת

46.5% לפי דיווח העובדים (n=439) | 39.9% לפי דיווח מקבלי השירות (n=183)

חווים קשיים בטיפול בילדים

48.5% לפי דיווח העובדים (n=476)

22.2% לפי דיווח מקבלי השירות (n=185)

יש הבדל מובהק בין דיווח העובדים ובין דיווח מקבלי השירות
(Cramer's V=.212, P<0.001, n=157)

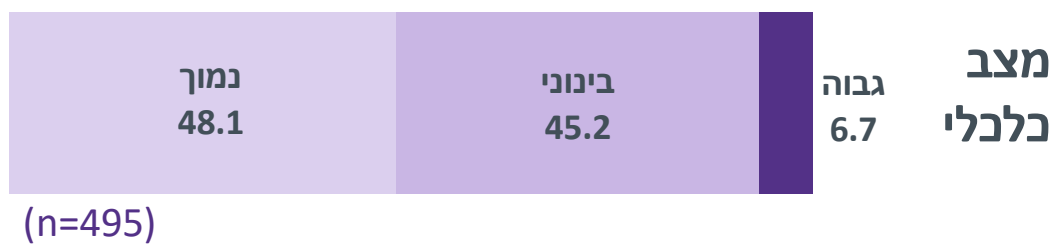
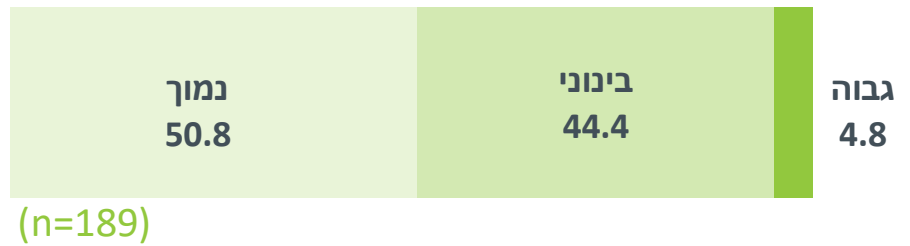
p<0.05*

מצב כלכלי (באחוזים)

דיווח מקבלי השירותים

דיווח העובדים

מקורות הכנסה (n=472)
 64.3% משכורת
 19.8% קצבאות
 9.7% הבטחת הכנסה

65.5% מתקשים במיצוי זכויותיהם מהם:
 19.4% במידה רבה או רבה מאד (n=423)

אין הבדלים מובהקים בין דיווח העובדים ובין דיווח מקבלי השירותים (n=157)

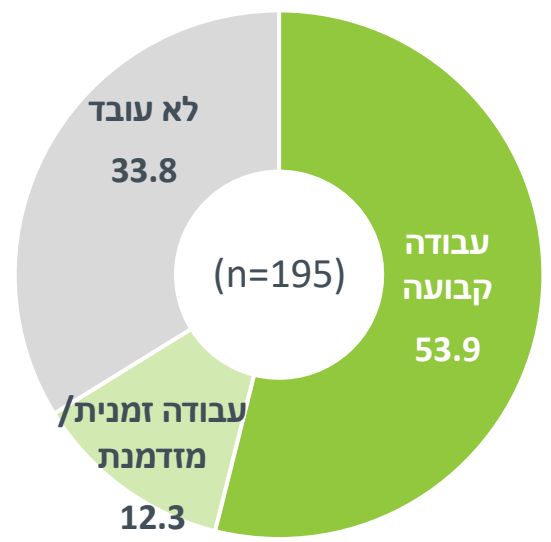

עבור 6.2% ממקבלי השירותים סומן "בבדיקה" בשאלה זו
 לא להעמיס, מקבלי השירותים נשאלו על מצבם הכלכלי בלבד

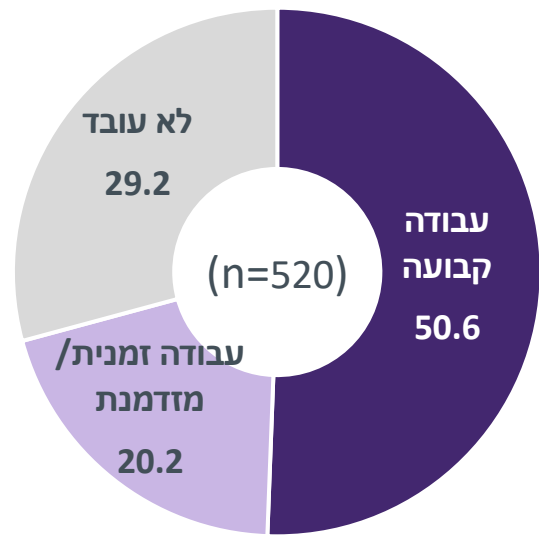

מצב תעסוקתי (באחוזים)

דיווח מקבלי השירות

דיווח העובדים

49.4% היו מובטלים בשנתיים החולפות (n=174)

59.0% חווים קשיים במקום העבודה מהם:

19.4% במידה רבה או רבה מאוד (n=462)

48.7% היו מובטלים בחצי השנה החולפת (n=425)

46.4% חווים קשיים במקום העבודה מהם:

9.6% במידה רבה או רבה מאוד (n=347)

יש הבדלים מובהקים בין דיווח העובדים ובין דיווח מקבלי השירות בנוגע לקשיים במקום העבודה (F=8.394, P<0.001, n=157).

תנאי מגורים

ממוצע מספר החדרים בבית: 3.3

טווח מספר החדרים: 1-6

נותרו בשנה החולפת ללא קורת גג

חד-פעמי: 6.2% לפי דיווח העובדים (n=518); 7.6% לפי דיווח מקבלי השירות (n=185)

יותר מפעם אחת: 1.7% לפי דיווח העובדים (n=518); 3.2% לפי דיווח מקבלי השירות (n=185)

היו ללא מקום מגורים קבוע בשנה החולפת

12.6% לפי דיווח העובדים (n=514); 14.0% לפי דיווח מקבלי השירות (n=193)

אין הבדלים מובהקים בין דיווח העובדים ובין דיווח מקבלי השירות
(n=157)

התמכרויות (באחוזים)

דיווח מקבלי השירות (n=185)	דיווח העובדים (n=508)		
0.0	1.8	שימוש בסמים	
2.2	2.2	בקיעות באופן מזדמן	
0.0	0.4	צריכת אלכוהול	
14.5	6.5	בקיעות באופן מזדמן	
1.0	0.4	מהמרים בתדירות גבוהה או בסכומים גבוהים	
לא נשאלו	0.2	נמצאים במעגל הזנות	

יש הבדלים מובהקים בין דיווח העובדים ובין דיווח מקבלי השירות בנוגע לשימוש בסמים (Cramer's V=.987, P<0.001, n=157) ובנוגע לצריכת אלכוהול (Cramer's V=.950, P<0.001, n=157).

צרכים, דאגות וקשיים נוספים (באחוזים)

מעוניינים בעזרה בטיפול בנושא	הנושא מעסיק אותם	ביקשו עזרה בטיפול בנושא	הקושי
דיווח מקבלי השירות (n=187)		דיווח העובדים (n=514)	
75.4	78.7	91.1	קשיים ביחסים בתוך המשפחה
62.9	73.4	42.2	מצב כלכלי ותעסוקה
49.7	52.7	23.6	תנאי מגורים
2.8	2.7	3.3	התמכרויות

יש הבדלים מובהקים בין דיווח העובדים ובין דיווח מקבלי השירות בנוגע למצב הכלכלי (Cramer's V=.148, P<0.05, n=157) ובנוגע לתנאי המגורים (Cramer's V=.237, P<0.001, n=157).

הבדלים מובהקים במצב כלכלי ובתעסוקה, לפי מאפייני מקבלי השירות

המצב הכלכלי של מקבלי השירות גבוה יותר

- בקרב גברים מבקרב נשים (ראו נספח י"ז)
- בקרב יהודים מבקרב ערבים ($M=1.7, SD=0.60$ לעומת $M=1.4, SD=0.63$)
- בקרב מי שאין להם הפרעה או מחלה נפשית מאשר בקרב מי שיש להם ($M=1.6, SD=0.62$ לעומת $M=1.2, SD=0.40$)
- בקרב מי שלא חוו בילדותם הזנחה רגשית או הזנחה פיזית-רפואית במשפחה מאשר בקרב מי שחוו (ראו נספח י"ח)
- בקרב מי שלא היו עדים בילדותם לפגיעה מילולית או רגשית או להזנחה רגשית מאשר בקרב מי שכן (ראו נספח י"ט)
- בקרב מי שאין להם מוגבלות פיזית-בריאותית, חושית או תפקודית מאשר בקרב מי שיש להם ($M=1.6, SD=0.63$ לעומת $M=1.5, SD=0.53$)

זכאות להבטחת הכנסה נפוצה יותר

- בקרב ערבים מבקרב יהודים (ראו נספח כ)
- בקרב בעלי השכלה תיכונית מאשר בקרב בעלי השכלה גבוהה (ראו נספח כ"א)

אבטלה נפוצה יותר

- בקרב מי שיש להם הפרעה או מחלה נפשית מאשר בקרב מי שאין להם ($M=1.7, SD=0.65$ לעומת $M=1.3, SD=0.67$)
- בקרב מי שהיו עדים בילדותם לפגיעה פיזית מאשר בקרב מי שלא (ראו נספח י"ט)

הבדלים מובהקים במצב כלכלי ובתעסוקה, לפי מאפייני מקבלי השירות (המשך)

קשיים בעבודה קיימים במידה רבה יותר

- בקרב גברים מבקרב נשים (ראו נספח י"ז)
- בקרב אזרחים מבקרב תושבים ($M=1.5, SD=1.27$ לעומת $M=1.2, SD=1.16$)
- בקרב מי שחוו בילדותם פגיעה פיזית או מילולית, רגשית או נפשית (ראו נספח כ"ב) או הזנחה רגשית במשפחה (ראו נספח י"ח) מאשר בקרב מי שלא
- בקרב מי שהיו עדים בילדותם לפגיעה פיזית או מילולית, רגשית או נפשית או להזנחה רגשית מאשר בקרב מי שלא (ראו נספח י"ט)
- בקרב מי שעברו אירוע מסכן חיים בשלוש השנים האחרונות מאשר בקרב מי שלא ($M=1.9, SD=1.39$ לעומת $M=1.4, SD=1.24$)
- בקרב מי שעברו אשפוז ממושך בשלוש השנים האחרונות מאשר בקרב מי שלא ($M=1.9, SD=1.28$ לעומת $M=1.4, SD=1.27$)

בקשת עזרה בנוגע למצב כלכלי ותעסוקה נפוצה יותר

- בקרב נשים מבקרב גברים (ראו נספח כ"ג)
- בקרב ערבים מבקרב יהודים (ראו נספח כ')
- בקרב בעלי השכלה תיכונית מאשר בקרב בעלי השכלה גבוהה (ראו נספח כ"א)

הבדלים מובהקים בקשיים במיצוי זכויות, לפי מאפייני מקבלי השירות

קשיים במיצוי זכויות קיימים יותר

- ככל שמקבלי השירות חוו יותר קשיים בעבודה ($r=.205$ $p<0.01$)
- בקרב נשים מבקרב גברים (ראו נספח י"ז)
- בקרב ערבים מבקרב יהודים ($M=2.4$, $SD=1.26$ לעומת $M=1.9$, $SD=1.37$)
- בקרב מי שיש להם הפרעה או מחלת נפש מאשר בקרב מי שאין להם ($M=2.8$, $SD=1.23$ לעומת $M=2.0$, $SD=1.36$)
- בקרב מי שחוו בילדותם פגיעה פיזית או מילולית, רגשית או נפשית (ראו נספח כ"ב) או הזנחה רגשית או הזנחה פיזית-רפואית
- (ראו נספח י"ח) במשפחה מאשר בקרב מי שלא
- בקרב מי שהיו עדים בילדותם לפגיעה מילולית, רגשית או נפשית, פגיעה מינית, פגיעה פיזית, או הזנחה רגשית מאשר בקרב מי שלא (ראו נספח י"ט)
- בקרב מי שעברו משבר בשלוש השנים האחרונות מאשר בקרב מי שלא ($M=2.2$, $SD=1.39$ לעומת $M=1.9$, $SD=1.31$)
- בקרב מי שעברו אירוע מסכן חיים בשלוש השנים האחרונות מאשר בקרב מי שלא ($M=2.5$, $SD=1.39$ לעומת $M=2.1$, $SD=1.36$)

הבדלים מובהקים בקשיים בתנאי המגורים, לפי מאפייני מקבלי השירות

היוותרות ללא קורת גג נפוצה יותר

- בקרב מי שמגדירים עצמם להטב"ק מאשר בקרב מי שלא ($M=1.4, SD=0.54$ לעומת $M=1.1, SD=0.34$)
- בקרב מי שעברו פְּרָדה או גירושין בשלוש השנים האחרונות מאשר בקרב מי שלא ($M=1.1, SD=0.42$ לעומת $M=1.0, SD=0.16$)

בקשת עזרה בנוגע לתנאי המגורים נפוצה יותר

- בקרב נשים מבקרב גברים (ראו נספח כ"ג)
- בקרב ילידי הארץ מאשר בקרב מי שלא נולדו בארץ (26.2% לעומת 16.0%, $Cramer's V=0.104, p<0.05$)
- בקרב פרודים מאשר בקרב רווקים, נשואים או גרושים (34.6% לעומת 19.4%, 18.3% ו-22.2%, בהתאמה, $Cramer's V= 0.160, p<0.01$)
- בקרב ערבים מבקרב יהודים (ראו נספח כ')
- בקרב בעלי השכלה תיכונית מאשר בקרב בעלי השכלה גבוהה (ראו נספח כ"א)

הבדלים מובהקים בקשיים משפחתיים, לפי מאפייני מקבלי השירות

קשיים בטיפול בילדים קיימים יותר

- בקרב נשים מבקרב גברים (ראו נספח כ"ג)
- בקרב אזרחים מבקרב תושבים או חסרי מעמד (65.4% לעומת 33.3% ו-1.3%, בהתאמה. Cramer's V=0.119, p<0.05)
- בקרב גרושים מאשר בקרב נשואים או פרודים (54.0% לעומת 48.8% בקרב נשואים ופרודים Cramer's V=0.141, p<0.05)

קונפליקטים בעצימות גבוהה עם המשפחה המורחבת קיימים יותר

- בקרב ילידי הארץ מאשר בקרב מי שלא נולדו בארץ (50.3% לעומת 35.0%. Cramer's V=0.131, p<0.01)
- בקרב ערבים מבקרב יהודים (ראו נספח כ')

בקשת עזרה עם קשיים ביחסים בתוך המשפחה נפוצה יותר

- בקרב יהודים מבקרב ערבים (ראו נספח כ')
- בקרב דוברי רוסית שפת אם מאשר בקרב דוברי עברית וערבית שפת אם (97.3% לעומת 92.4% ו-85.6%, בהתאמה. Cramer's V=0.104, p<0.05)

הבדלים מובהקים בצריכת אלכוהול ושימוש בסמים, לפי מאפייני מקבלי השירות

צריכת אלכוהול בתדירות גבוהה יותר

- בקרב גברים מבקרב נשים (ראו נספח י"ז)
- בקרב מי שאין להם ילדים מאשר בקרב מי שיש להם (M=2.9, SD=0.27) לעומת (M=2.9, SD=0.36)
- ככל שמקבלי השירות חוו יותר קשיים בעבודה (r=.148, p<0.05)
- בקרב מי שלא עברו פְּרֵדָה או גירושין בשלוש השנים האחרונות מאשר בקרב מי שכן (M=3.0, SD=0.22) לעומת (M=2.9, SD=0.39)

שימוש בסמים בתדירות גבוהה יותר

- בקרב גברים מבקרב נשים (ראו נספח י"ז)
- בקרב מי שיש להם הפרעה או מחלת נפש מאשר בקרב מי שאין להם (M=3.0, SD=0.27) לעומת (M=2.8, SD=0.48)
- ככל שמקבלי השירות חוו יותר קשיים בעבודה (r=.166, p<0.05)

הבדלים מובהקים ברמת סיכון וסכנה, לפי מאפייני מקבלי השירות

מצויים בסכנה גבוהה יותר (לפי הערכת מסוכנות)

- נשים יותר מגברים (ראו נספח י"ז)
- דוברי אמהרית שפת אם יותר מדוברי עברית וערבית שפת אם ($M=2.9, SD=0.91$ לעומת $M=2.1, SD=0.99$ ו- $M=2.0, SD=1.10$, בהתאמה)
- מי שהוציאו צו הגנה יותר ממי שלא ($M=2.4, SD=1.02$ לעומת $M=1.8, SD=0.92$)
- מי שחוו בילדותם פגיעה או ניצול מיני במשפחה יותר ממי שלא (ראו נספח כ"ב)
- מי שהיו עדים בילדותם לניצול או להתעללות מינית יותר ממי שלא (ראו נספח י"ט)
- מי שעברו משבר בשלוש השנים האחרונות יותר ממי שלא ($M=2.1, SD=1.03$ לעומת $M=1.9, SD=0.92$)

הבדלים מובהקים ברמת סיכון וסכנה, לפי מאפייני מקבלי השירות

מהווים סכנה גבוהה יותר (לפי הערכת מסוכנות)

- גברים יותר מנשים (ראו נספח י"ז)
- מי שיש להם הפרעה או מחלת נפש יותר ממי שאין להם ($M=1.6, SD=0.92$ לעומת $M=1.3, SD=0.59$)
- מי שיש להם רישום פלילי יותר ממי שאין להם ($M=1.7, SD=0.80$ לעומת $M=1.2, SD=0.54$)
- מי שמתקיים נגדם הליך פלילי יותר ממי שלא ($M=1.4, SD=0.75$ לעומת $M=1.3, SD=0.58$)
- מי שהוצא נגדם צו הגנה יותר ממי שלא ($M=1.6, SD=0.85$ לעומת $M=1.2, SD=0.53$)
- מי שריצו או מרצים מאסר יותר ממי שלא ($M=1.5, SD=0.82$ לעומת $M=1.3, SD=0.61$)
- מי שמטופלים על ידי קצין מבחן יותר ממי שלא ($M=1.6, SD=0.73$ לעומת $M=1.3, SD=0.60$)
- מי שחוו בילדותם פגיעה פיזית או פגיעה מילולית, רגשית או נפשית במשפחה יותר ממי שלא (ראו נספח כ"ב)
- מי שהיו עדים בילדותם לפגיעה פיזית או פגיעה מילולית, רגשית או נפשית יותר ממי שלא (ראו נספח י"ט)

4. כוחות

כוחות של מקבלי השירות^

דיווח מקבלי השירות

(n=190)

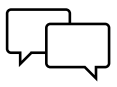
מכירים בבעיה **57.4%**

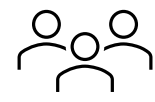
בעלי מוטיבציה לטיפול
בבעיית האלימות **80.0%**

רוצים לקבל עזרה **72.7%**

חשים כי יש למי לפנות
בשעת משבר או מצוקה **55.2%**

אופטימיים בנוגע לעתיד **68.4%**

דיווח העובדים

(n=524)

מזהים את עצמם כנפגעי אלימות במשפחה **65.4%**

מזהים את עצמם כפוגעים באלימות
במשפחה **9.2%**

בעלי מוטיבציה לטיפול
בבעיית האלימות **68.1%**

בעלי רצון לשתף גורמי מקצוע בבעיה
ולפעול לפתרונה **72.2%**

בעלי רצון לשתף רשתות תמיכה בבעיה
(משפחה, חברים, שכנים, קהילה) **37.5%**

אופטימיים בנוגע לעתיד **36.1%**

יש הבדלים מובהקים בין דיווח העובדים ובין דיווח מקבלי השירות בנוגע לרצון לשתף רשתות תמיכה (F=2.938, P<0.001, n=157).
ולאופטימיות בנוגע לעתיד (F=1.933, P<0.05, n=157).

^השיבו במידה רבה או רבה מאוד

קשרים מובהקים בין מאפיינים ובין כוחות

מזהים עצמם כפוגעים באלימות במשפחה^א

- גברים יותר מנשים
- נשואים או חיים בזוגיות יותר מפרודים

בעלי מוטיבציה לטיפול בבעיית האלימות

- נשים יותר מגברים
- יהודים יותר מערבים

אופטימיים בנוגע לעתיד

- פרודים יותר מנשואים או חיים בזוגיות

מזהים עצמם כנפגעים מאלימות במשפחה^א

- נשים יותר מגברים
- מי שמגדירים עצמם להטב"ק יותר ממי שלא
- מי שיש להם ילדים יותר ממי שאין להם

בעלי רצון לשתף רשתות תמיכה בבעיה

- נשים יותר מגברים
- מי שמגדירים עצמם להטב"ק יותר ממי שלא

בעלי רצון לשתף גורמי מקצוע בבעיה ולפעול לפתרונה

- נשים יותר מגברים
- מי שיש להם ילדים יותר ממי שאין להם

^א ראו נספח כ"ד: מבחני שונות (t) בין מאפיינים ובין כוחות

קשרים מובהקים בין זיהוי עצמי כנפגע מאלימות במשפחה ובין צרכים

יש קשר חיובי מובהק בין זיהוי עצמי כנפגע באלימות במשפחה ובין:

- היפגעות בכל סוגי הפגיעות (ראו נספח כ"ה)
- פגיעה באמצעות שימוש בילדים כאמצעי שליטה (ראו נספח כ"ו)
- הזנחה של צורכי חיים בסיסיים עבור קטינים וחסרי ישע (ראו נספח כ"ז)
- היפצעות או חבלה בעקבות פגיעה פיזית (ראו נספח כ"ז)
- קבלת טיפול רפואי בעקבות פגיעה פיזית (ראו נספח כ"ז)
- צורך בטיפול רפואי או נפשי בעקבות פגיעה, ללא פנייה לרופא (ראו נספח כ"ז)
- הימצאות במצוקה רגשית קשה (ראו נספח כ"ז)
- קבלת טיפול נפשי-רגשי בעקבות מצוקה רגשית (ראו נספח כ"ז)
- קבלת טיפול תרופתי בעקבות מצוקה רגשית (ראו נספח כ"ז)
- פנייה לסיוע משפטי (ראו נספח כ"ז)
- תחושה של היעדר שליטה על המתרחש בחייו (ראו נספח כ"ח)

יש קשר שלילי מובהק בין זיהוי עצמי כנפגע באלימות במשפחה ובין:

- פגיעה מילולית, רגשית או נפשית (ראו נספח כ"ו)
- הזדהות עם הנפגע (ראו נספח כ"ח)
- פגיעה ברכוש (ראו נספח כ"ו)
- תחושת חרטה כאשר נוהג באלימות (ראו נספח כ"ח)
- פגיעה פיזית (ראו נספח כ"ו)
- קושי בשליטה במעשיו בעת כעס (ראו נספח כ"ח)
- נטילת אחריות כשמפעיל אלימות (ראו נספח כ"ח)

קשרים מובהקים בין זיהוי עצמי כפוגע/ת באלימות במשפחה ובין צרכים

יש קשר חיובי מובהק בין זיהוי עצמי כפוגע/ת באלימות במשפחה ובין:

- פגיעה במרבית סוגי הפגיעות, למעט בידוד חברתי, שימוש בילדים כאמצעי שליטה, פגיעה או ניצול כלכלי והזנחה של קטינים וחסרי ישע (ראו נספח כ"ו)
- נטילת אחריות כאשר מפעיל אלימות (ראו נספח כ"ח)
- הזדהות עם הנפגע (ראו נספח כ"ח)
- תחושת חרטה בכל פעם שנוהג באלימות (ראו נספח כ"ח)
- קושי בשליטה במעשיו בעת כעס (ראו נספח כ"ח)
- צורך בכלים להתמודדות עם בעיית האלימות במשפחה (ראו נספח כ"ח)

יש קשר שלילי מובהק בין זיהוי עצמי כפוגע/ת באלימות במשפחה ובין:

- פגיעה במרבית סוגי הפגיעות, למעט פגיעה בבעלי חיים ופגיעה פיזית בילדים (ראו נספח כ"ו)
- פציעה או חבלה בעקבות פגיעה פיזית או מינית (ראו נספח כ"ז)
- צורך בטיפול רפואי או נפשי בעקבות פגיעה, ללא פנייה לרופא (ראו נספח כ"ז)
- הימצאות במצוקה רגשית קשה (ראו נספח כ"ז)

קשרים מובהקים בין מוטיבציה לטיפול בבעיית האלימות ובין צרכים

יש קשר חיובי מובהק בין מוטיבציה לטיפול בבעיית האלימות ובין:

- היפגעות ממרבית סוגי הפגיעות, למעט פגיעה פיזית, פגיעה מינית, פגיעה פיזית בילדים והזנחה של צורכי חיים בסיסיים עבור קטינים וחסרי ישע (ראו נספח כ"ה)
- הימצאות במצוקה רגשית קשה (ראו נספח כ"ז)
- קבלת טיפול נפשי-רגשי בעקבות מצוקה רגשית (ראו נספח כ"ז)
- פנייה לסיוע משפטי (ראו נספח כ"ז)

יש קשר שלילי מובהק בין מוטיבציה לטיפול בבעיית האלימות ובין:

- פגיעה במרבית סוגי הפגיעות, למעט פגיעה בבעלי חיים, פגיעה מינית והזנחה של קטינים וחסרי ישע (ראו נספח כ"ו)
- קושי בשליטה במעשיו בעת כעס (ראו נספח כ"ח)

קשרים מובהקים בין רצון לשתף רשתות תמיכה בבעיה ובין צרכים

יש קשר חיובי מובהק בין רצון לשתף רשתות תמיכה בבעיה ובין:

- היפגעות מילולית, רגשית או נפשית, איומים, הטרדה, היפגעות ברכוש, היפגעות מפגיעה בבעלי חיים, היפגעות מניצול כלכלי (ראו [נספח כ"ה](#))
- קבלת טיפול רפואי בעקבות פגיעה פיזית (ראו [נספח כ"ז](#))
- צורך בטיפול רפואי או נפשי בעקבות פגיעה פיזית, מינית או נפשית, ללא פנייה לרופא (ראו [נספח כ"ז](#))
- הימצאות במצוקה רגשית קשה (ראו [נספח כ"ז](#))
- קבלת טיפול נפשי-רגשי בעקבות מצוקה רגשית (ראו [נספח כ"ז](#))
- פנייה לסיוע משפטי (ראו [נספח כ"ז](#))
- אי-השלמה עם הפרדה מבן/בת הזוג (ראו [נספח כ"ח](#))

יש קשר שלילי מובהק בין רצון לשתף רשתות תמיכה בבעיה ובין:

- פגיעה במרבית סוגי הפגיעות, למעט פגיעה בבעלי חיים ופגיעה מינית (ראו [נספח כ"ו](#))
- הזדהות עם הנפגע (ראו [נספח כ"ח](#))
- תחושת חרטה בכל פעם שנוהג באלימות (ראו [נספח כ"ח](#))
- קושי בשליטה במעשיו בעת כעס (ראו [נספח כ"ח](#))
- היעדר מערכות תמיכה משפחתיות/חברתיות (ראו [נספח כ"ח](#))
- קושי בנגישות לשירותים בקהילה לטיפול בבעיית האלימות (ראו [נספח כ"ח](#))

קשרים מובהקים בין רצון לשתף גורמי מקצוע בבעיה ולפעול לפתרונה ובין צרכים

יש קשר חיובי מובהק בין רצון לשתף גורמי מקצוע בבעיה ולפעול לפתרונה ובין:

- פגיעה מילולית, רגשית או נפשית, איומים, הטרדה, בידוד חברתי, שליטה בחיים, שימוש בילדים כאמצעי שליטה, ופגיעה או ניצול כלכלי (ראו [נספח כ"ו](#))
- פגיעה או חבלה בעקבות פגיעה פיזית או מינית (ראו [נספח כ"ז](#))
- הימצאות במצוקה רגשית קשה וקבלת טיפול נפשי-רגשי בעקבותיה (ראו [נספח כ"ז](#))
- פנייה לסיוע משפטי (ראו [נספח כ"ז](#))

יש קשר שלילי מובהק בין רצון לשתף גורמי מקצוע בבעיה ולפעול לפתרונה ובין:

- פגיעה במרבית סוגי הפגיעות, למעט פגיעה בבעלי חיים ופגיעה מינית (ראו [נספח כ"ו](#))
- הזדהות עם הנפגע (ראו [נספח כ"ח](#))
- תחושת חרטה בכל פעם שנוהג באלימות (ראו [נספח כ"ח](#))
- קושי בשליטה במעשיו בעת כעס (ראו [נספח כ"ח](#))
- קושי בנגישות לשירותים בקהילה לטיפול בבעיית האלימות (ראו [נספח כ"ח](#))

קשרים מובהקים בין אופטימיות בנוגע לעתיד ובין צרכים

יש קשר חיובי מובהק בין אופטימיות בנוגע לעתיד ובין:

- קבלת טיפול נפשי-רגשי בעקבות מצוקה רגשית (ראו נספח כ"ז)
- נטילת אחריות כאשר מפעיל אלימות (ראו נספח כ"ח)

יש קשר שלילי מובהק בין אופטימיות בנוגע לעתיד ובין:

- תדירות ההטרדה (ראו נספח כ"ו)
- קושי בשליטה במעשיו בעת כעס (ראו נספח כ"ח)
- תחושת היעדר שליטה על המתרחש בחייו (ראו נספח כ"ח)
- צורך בכלים להתמודדות עם בעיית האלימות (ראו נספח כ"ח)
- היעדר מערכות תמיכה משפחתיות/חברתיות (ראו נספח כ"ח)
- קושי בנגישות לשירותים בקהילה לטיפול בבעיית האלימות (ראו נספח כ"ח)

5. פגיעות קודמות והתערבויות קודמות

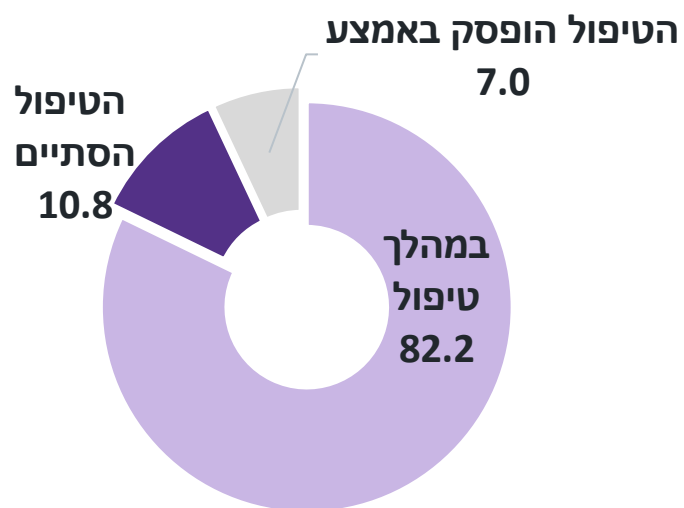

התערבויות קודמות, לפי דיווח העובדים ודיווח מקבלי השירות (באחוזים)

סטטוס הטיפול

דיווח העובדים (n=361)

דיווח מקבלי השירות (n=66)

72.7% נמצאים עדיין במהלך הטיפול

19.7% הטיפול הסתיים

7.6% הטיפול הופסק באמצע

פנו בעבר לסיוע של גורמים שונים
לטיפול באלימות במשפחה:

33.4% לפי דיווח העובדים (n=524)

37.7% לפי דיווח מקבלי השירות (n=195)

גורמי סיוע	דיווח העובדים (n=524)	דיווח מקבלי השירות (n=195)
המחלקה לשירותים חברתיים	21.8	27.7
משטרה	8.8	20.5
מסגרות רפואיות	1.7	5.1
התערבות מכוח חוק	1.7	3.6
מקלט לנשים נפגעות אלימות	3.2	2.6
גורמים אחרים	6.3	5.6

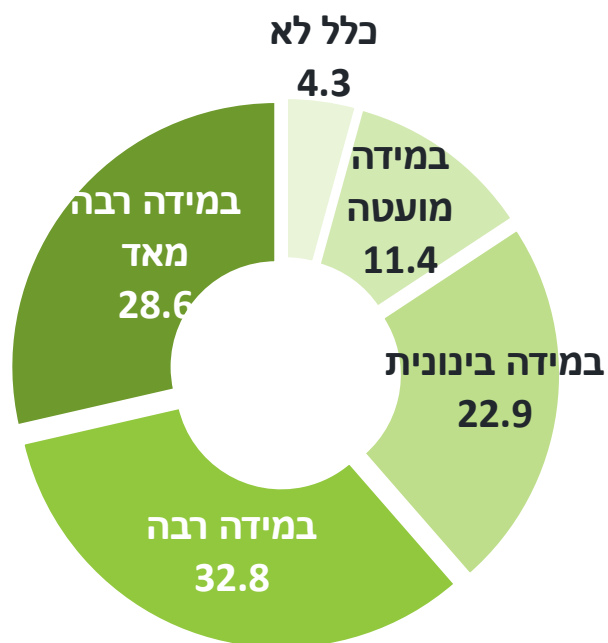
התערבויות קודמות, לפי דיווח העובדים (n=524) ודיווח מקבלי השירות (n=195) (באחוזים)

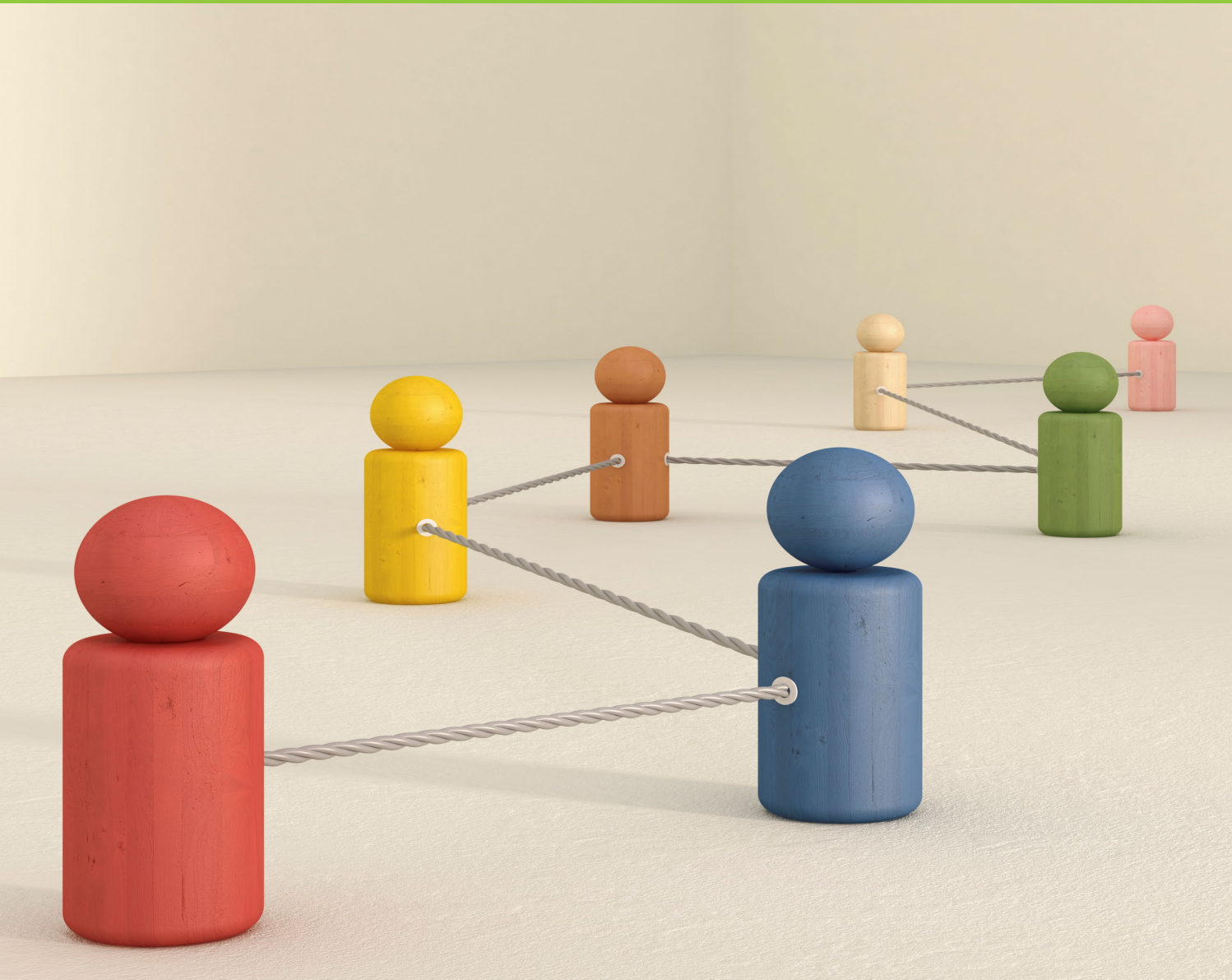
סיבות לפנייה לסיוע בעבר

דיווח מקבלי השירות	דיווח העובדים	
31.3	23.9	פגיעה רגשית או נפשית
32.3	19.7	פגיעה מילולית
28.2	16.8	פגיעה פיזית
18.5	7.6	התקפי זעם
13.3	7.3	פגיעה או ניצול כלכלי
14.4	5.7	הטרדה
12.8	5.0	בידוד חברתי
8.7	4.7	הזנחה (רגשית וחברתית, פיזית, בריאותית)
8.7	2.7	פגיעה מינית במשפחה

61.4%

קיבלו את המענה שהיה נחוץ להם
(במידה רבה או רבה מאוד,
דיווח מקבלי השירות)

6. מאפייני העובדים

מאפייני רקע: עובדים

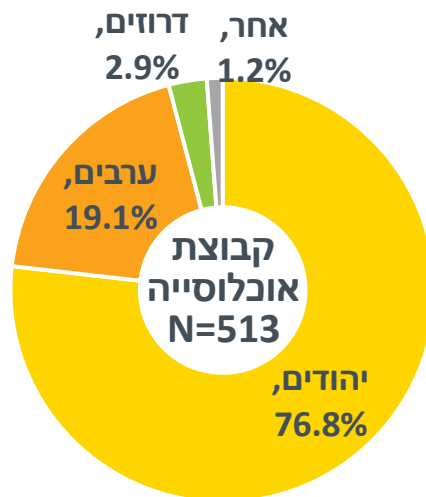
השכלה אקדמית

קורסים נוספים:

פסיכותרפיה **11.8%**

טיפול זוגי ומשפחתי **6.3%**

גיל

(n=514)

42

הגיל הממוצע

(טווח גילים: 21-69)

שפת אם

(n=524)

עברית **87.4%**

אנגלית **26.9%**

ערבית **22.3%**

רוסית **7.8%**

אמהרית **5.2%**

מאפייני רקע: עובדים (המשך)

תפקיד במרכז לטיפול ולמניעת אלימות במשפחה

(n=524)

- מנהל המרכז
- רכז אזורי / רכז יחידת מניעה וטיפול באלמ"ב
- עו"ס אלמ"ב (התמחות בטיפול בגברים אלימים) / עו"ס משטרה
- עו"ס משפחה / עו"ס קהילה / עו"ס קליני / עו"ס לטיפול בנפגעי תקיפה מינית
- עו"ס גשרים (רוסית) / עו"ס עלייה מאתיופיה
- עו"ס נערות וצעירות / עו"ס טיפול בילדים
- קצין מבחן לנוער

ממוצע שנות הוותק בתפקיד במרכז

6.8

טווח שנות הוותק במרכז: 1-35
(n=258)

היקף המשרה (n=524)

62.1%

מן העובדים עברו הכשרות בתחום של אלימות במשפחה
(n=514)

הבדלים מובהקים בהגדרת צרכים, לפי מאפייני העובדים

מאפייני העובדים	הבדלים בצרכים
מגדר	נשים דיווחו על תדירות גבוהה יותר של: היפגעות מילולית, היפגעות מאיומים, היפגעות מהטרדה, היפגעות מבידוד חברתי, היפגעות משליטה בחיים, היפגעות ופגיעה בעקבות שימוש בילדים כאמצעי שליטה, היפגעות עקב פגיעה ברכוש, ניצול כלכלי, היפגעות פיזית, היפגעות מינית, היפגעות מהזנחת קטינים וחסרי ישע נשים דיווחו על תדירות נמוכה יותר של: פגיעה באמצעות איומים (ראו נספח כ"ט)
קבוצת אוכלוסייה	יהודיות דיווחו על תדירות גבוהה יותר של היפגעות מהטרדה ערביות דיווחו על תדירות גבוהה יותר של: היפגעות מפגיעה ברכוש, היפגעות פיזית, היפגעות בעקבות הזנחה של קטינים וחסרי ישע, פגיעה באמצעות בידוד חברתי, פגיעה ברכוש (ראו נספח ל')
גיל	קשר שלילי חלש בין גיל העובד ובין הגדרת הצורך היפגעות מהזנחה של קטינים וחסרי ישע ($r=-.103, p<0.05$)
השכלה	קשר חיובי בין רמת ההשכלה של העובד ובין היפגעות מניצול כלכלי ($r=.102, p<0.05$)
ותק במרכז לטיפול ולמניעת אלימות במשפחה	קשר חיובי חלש בין ותק העובד במרכז ובין הצרכים: פגיעה באמצעות בידוד חברתי ($r=.133, p<0.05$) ופגיעה באמצעות שליטה בחיים ($r=.139, p<0.05$)
הכשרה בתחום אלימות במשפחה	עובדים שעברו הכשרה בתחום אלמ"ב דיווחו על תדירות גבוהה יותר של פגיעות: איומים, הטרדה, בידוד חברתי, שליטה בחיים, פגיעה ברכוש, ניצול כלכלי, פגיעה פיזית עובדים שלא עברו הכשרה בתחום אלמ"ב דיווחו על תדירות גבוהה יותר של היפגעות משימוש בילדים כאמצעי שליטה (ראו נספח ל"א)
היקף משרה	קשר שלילי חלש בין היקף המשרה של העובד ובין: <ul style="list-style-type: none"> ▪ היפגעות בעקבות שימוש בילדים כאמצעי שליטה ($r=-.107, p<0.05$) ▪ היפגעות מהזנחה של צורכי חיים בסיסיים עבור קטינים וחסרי ישע ($r=-.117, p<0.05$) ▪ פגיעה באמצעות שליטה בחיים ($r=-.122, p<0.01$) ▪ פגיעה באמצעות שימוש בילדים כאמצעי שליטה ($r=-.165, p<0.001$) ▪ פגיעה פיזית בילדים ($r=-.105, p<0.05$) ▪ הזנחה של צורכי חיים של ילדים וחסרי ישע ($r=-.093, p<0.05$)

מגבלות המחקר

- מטרת הפיילוט הייתה לבחון את מידת התאמת הכלים למדידת תוצאות שוטפת במרכזים לטיפול ולמניעת אלימות במשפחה. על כן, בכל הקשור לממצאים על האוכלוסייה, לא נבנה מדגם מייצג של מקבלי השירות במרכזים.
- בהעדר רשימות סדורות של העובדים במרכזים, אין דרך לדעת את שיעורי ההשבה על פי פילוחים של מאפיינים שונים של העובדים ושל המרכזים עצמם (למשל: גודל המרכז, מיקום גאוגרפי, אוכלוסייה מטופלת).
- הכלי לדיווח עצמי אינו מתאים למקבלי שירות שאינם יודעים קרוא וכתוב ושאינן להם אוריינות דיגיטלית.

תובנות והמלצות מן הפיילוט ומקבוצת המיקוד

עמדות העובדים כלפי עבודה עם המערכת הממוחשבת לתכנון התערבות, תיעוד מהלך הטיפול ומדידת תוצאות

העובדים הביעו תחושות מעורבות:

העובדים מבינים את החשיבות של המידע שיופק מן המערכת – מבחינה מחקרית ועיונית ומבחינת היכולת לראות את תוצאות ההתערבות

על העובדים מוטל עומס רב והם לא חושבים שאפשר לשלב את מילוי המידע במערכת במסגרת העבודה היום-יומית, בשל העדר זמן ופניות

יש יתרונות באבחון ממוחשב אשר יוצר מדד שמעריך את מצב מקבל השירות בתחילת הטיפול, באמצע הטיפול ובסיום הטיפול ומשווה ביניהם. מדד כזה יכול לשקף את איכות הטיפול

העדר רצון "למספר את התהליך הטיפולי" של כל מקבל שירות; היות שהטיפול הוא מופשט, מילוי הכלי אינו ייצוג מהימן של התהליך

עולה חשיבות בביצוע הדרכות והכשרות מקיפות בטרם הטמעת המערכת בעבודה השוטפת.

לצד הדרכה על אופן השימוש בה (מילוי נתונים ושליפת מידע), ניכרת החשיבות של הכשרת לבבות לתיעוד במערכת ולהכרה ביתרונות וברוחים ברמות השונות בעקבות השימוש השוטף.

שאלון למקבלי השירות: הקריטריונים שלפיהם נבחרו המשתתפים לפיילוט

- מקבלי שירות שעומדים בקריטריונים שהתווה צוות המחקר: מי שהחלו טיפול בשלושת החודשים האחרונים.
- שפת השאלון: השאלון למקבלי השירות הופץ בארבע שפות: עברית, ערבית, רוסית ואמהרית. מקבלי שירות דוברי אנגלית (עולים, חסרי מעמד) לא יכלו למלא אותו. כך גם מקבלי שירות שאינם יודעים קרוא וכתוב. תשובת צוות המחקר: בשלב הטמעת המערכת יש לחשוב על דרכים חלופיות לאסוף מידע ממקבלי שירות אלה (אולי באמצעות סקר טלפוני אחת לתקופה).
נוסף על הקריטריונים, עובדים דיווחו כי נטו לפנות למקבלי שירות:
- אשר משתתפים פעולה ומקפידים להגיע לטיפול – עקב הזמן המוגבל שהוקצב לשלב הפיילוט
- שהם מקרים "נוחים" – הימנעות מפנייה למקבלי שירות שלהם בעיות בתחום בריאות הנפש (הפרעות אישיות) או למשפחות שבהן אלימות הדדית קשה

שאלון למקבלי השירות: תובנות והמלצות לקראת אפיון המערכת הממוחשבת

- העובדים דיווחו כי רבים ממקבלי השירות שמחו על האפשרות לדווח ישירות על אודות הצרכים והקשיים שהם מתמודדים עימם והסכימו למלא את השאלון.
- העובדים הצביעו על קושי לבקש ממקבלי השירות בתחילת תהליך הטיפול למלא שאלון ובו שאלות פולשניות.
- מומלץ לתרגם את השאלון לאנגלית כדי שיוכל לשמש עולים, מבקשי מקלט ועוד.
- בעת מילוי במערכת הממוחשבת, על העובד להחליט בנוגע לכל מקבל שירות אם ובאיזה שלב נכון לבקש ממנו למלא את השאלון לדיווח עצמי (למשל מבחינת המצב הרגשי שלו או שלב הטיפול) ולנמק במקרים שבהם לא נכון מסיבות מקצועיות ואתיות לעשות שימוש בכלי.

שאלון לעובדים: תובנות והמלצות לקראת אפיון המערכת הממוחשבת

- הכלי כולל שאלות רבות שהעובדים לא יודעים את התשובות להן בשלב של תחילת הטיפול, ולכן אי-אפשר לענות עליהן. תשובת צוות המחקר: במערכת הממוחשבת אפשר יהיה לעדכן מידע חדש בכל עת ולא כפי שהעובדים התבקשו בפיילוט, לעדכן הכול בנקודת זמן אחת.
- מומלץ לערוך הכשרה מקיפה לשימוש במערכת הממוחשבת (הזנת נתונים, שאילתות וייצוא דוחות) לפני תחילת העבודה עימה.
- עבור עובדים ממזרח ירושלים, מומלץ לתרגם את השאלון לערבית.
- בשלב הפיילוט, המדידה במרכזים לא כללה תכנון של תוכנית התערבות ובחירת תוצאות להתמקדות. בעת אפיון המערכת חשוב להוסיף רכיבים אלה.

שאלון לעובדים: המלצות לשינוי שאלות ולהוספת שאלות חדשות

כללי

- שאלות שבהן יש תחימה של טווחי זמן (בפרקים על מצבי משבר, היפגעות מסוגי אלימות) יש לשנות כך שלא יכללו הגדרת זמן, משום שבאופן הניסוח הנוכחי יש מקבלי שירות שאינם עומדים בקריטריונים.
- יש להוסיף שאלות על משך הטיפול, מספר הפגישות ועל השפה שבה משתמשים בטיפול.
- יש להוסיף שאלה על הערכת מידת ההתאמה של המטופל להתחיל טיפול במרכז. אם אינו מתאים, יש לבקש לפרט חסמים (למשל, התמכרויות, קשיים נפשיים שאינם מטופלים, פגיעות מיניות לא מטופלות, מצב כלכלי קשה).
- יש להוסיף לשאלון אפשרות למילוי על מקרים שבהם הקורבן נפגע מכמה פוגעים (למשל, במשפחה הגרעינית ובמשפחת המוצא).

מאפיינים

- בחלק של אירועי משבר, יש להוסיף שאלות על: טראומה על רקע הגירה; מגורים בסביבה עם רמת פשיעה גבוהה (למשל, ירי, רצח); היפגעות מחרם חברתי; טראומה בעת השירות הצבאי; טיפולי פוריות.
- בחלק של פגיעות בעבר במשפחה, יש להוסיף אפשרות סימון של היפגעות גם מחוץ למשפחה.
- בחלק של בעיות בריאות, יש להוסיף שאלה על הפרעות קשב וריכוז.
- בשאלה על סטטוס משפחתי, יש להוסיף אפשרות למילוי טקסט פתוח אם סומן סטטוס משפחתי פרוד/גרוש, זאת כדי לקבל מידע: האם יש סכסוך גירושין? באיזה שלב נמצא תהליך הגירושין? (האם בעיצומו? האם עבר זמן רב מאז הגירושין?).
- אם מסומן כי יש ילדים שאינם מתגוררים בבית, יש להוסיף שאלה בדבר הקשר עימם – האם יש קשר או אין קשר.
- יש להוסיף שאלה על טיפול בילדים עם צרכים מיוחדים.
- יש להוסיף שאלה האם מקבלת השירות בהיריון.

שאלון לעובדים: המלצות לשינוי שאלות ולהוספת שאלות חדשות (המשך)

צרכים

- יש להוסיף שאלה האם מקבל השירות פוגע / נפגע / אלימות הדדית.
- בשאלה על "ניצול כלכלי" יש להוסיף דוגמה "הימנעות מתשלום מזונות".
- יש להוסיף שאלה על אלימות רוחנית (למשל, היפגעות מכתות, מניעת בן/בת הזוג לקיים מצוות דת).
- בכל שאלה על היפגעות מאלימות, יש לשאול גם כמה אירועים כאלה היו לפני הפנייה לטיפול.
- בשאלה על שליטה בחיים, יש להוסיף בדוגמאות – התקנת מצלמות בבית, התקנת אפליקציות של מעקב בטלפון.
- בשאלה על הסתה של הילדים נגד ההורה השני יש להוסיף בדוגמאות: נתק מן ההורה.
- בשאלות על פציעות וחבלות, יש לחדד כי מדובר בפציעות וחבלות על רקע אלימות במשפחה.
- יש להוסיף שאלה על מגורים עם בן/בת הזוג – יחד או בנפרד.
- בשאלה על חרם משפחתי, יש להוסיף אפשרות מענה: "נתק".
- יש להוסיף שאלות על בן/בת הזוג: התמכרויות; אבטלה; צבירת חובות; בריאות הנפש.

כוחות

- עצמאות (גם כלכלית)
- חוסן נפשי

נספחים

נספח א': מבחני שונות (t) בין צרכים, לפי מגדר

פוגע					נפגע					סוג הפגיעה
F	גבר		אישה		F	גבר		אישה		
	SD	M	SD	M		SD	M	SD	M	
***17.076	1.26	3.3	1.42	2.3	***42.678	1.42	3.2	1.00	4.2	פגיעה רגשית
***91.257	1.05	1.8	0.63	1.2	***31.525	0.98	1.5	1.35	2.6	איומים
***60.437	1.20	1.7	0.79	1.3	***51.115	1.04	1.5	1.57	3.0	הטרדה
***13.129	0.88	1.4	0.68	1.2	***94.750	1.53	1.5	1.55	2.6	בידוד חברתי
***59.689	1.09	1.6	0.65	1.2	***97.859	0.99	1.4	1.61	2.8	שליטה בחיים
***1.948	0.96	1.4	1.07	1.5	***0.590	1.45	2.1	1.55	2.8	שימוש בילדים כאמצעי שליטה
***66.069	1.07	1.8	0.69	1.3	***15.533	1.06	1.6	1.27	2.5	פגיעה ברכוש
-	-	-	-	-	***0.778	0.34	1.1	0.37	1.1	פגיעה בבעלי חיים
***43.264	0.92	1.4	0.60	1.2	***47.647	1.97	1.6	1.64	2.9	פגיעה כלכלית
***45.233	0.89	1.8	0.64	1.2	***35.137	0.88	1.6	1.24	2.4	פגיעה פיזית
-	-	-	-	-	***218.765	0.13	1.0	1.13	1.7	פגיעה מינית
-	-	-	-	-	***55.044	0.34	1.1	0.79	1.3	פגיעה פיזית בילדים
-	-	-	-	-	***166.864	0.49	1.1	1.39	1.8	הזנחת קטינים או חסרי ישע

p<0.001***

נספח ב': מתאמי פירסון (r) בין מספר הילדים הגרים בבית ובין סוגי פגיעה והיפגעות

הזנחת צורכי קטין או חסר ישע	פגיעה פיזית בילדים	פגיעה מינית	פגיעה פיזית	פגיעה כלכלית	פגיעה בבעלי חיים	פגיעה ברכוש	שימוש בילדים כאמצעי שליטה	שליטה בחיים	בידוד חברתי	הטרדה	איומים	פגיעה מילולית	
													פגיעה
** .129	** .169	** .181		** .169		* .114	** .138						
													היפגעות
** .164	** .130	* .109	** .182	** .208		** .169	** .151	** .170		* .124	** .176	* .108	

p<0.01** p<0.05*

נספח ג': מבחני שונות (t) בין קיומו של הליך משפטי אזרחי ובין צרכים

פוגע					נפגע					סוג הפגיעה
F	אין הליך		יש הליך		F	אין הליך		יש הליך		
	SD	M	SD	M		SD	M	SD	M	
					*2.004	1.54	2.5	1.64	2.8	הטרדה
38.478	0.88	1.4	1.25	1.7	*2.868	1.50	2.3	1.50	3.1	שימוש בילדים כאמצעי שליטה
					***1.287	1.57	2.4	1.68	2.9	פגיעה כלכלית
					***39.049	1.07	1.5	1.45	1.9	הזנחת קטינים וחסרי ישע
*3.800	1.42	2.7	1.51	2.4						פגיעה מילולית, רגשית או נפשית

נספח ד': מבחני שונות (t) בין קיומו של הליך משפטי פלילי בגין אלמ"ב ובין צרכים

פוגע					נפגע					סוג הפגיעה
F	אין הליך		יש הליך		F	אין הליך		יש הליך		
	SD	M	SD	M		SD	M	SD	M	
					**26.313	1.09	4.1	1.37	3.7	פגיעה מילולית, ריגשית או נפשית
					**1.133	1.64	2.7	1.6	2.3	פגיעה כלכלית
*14.424	0.73	1.3	0.90	1.5						איומים
**10.123	0.73	1.3	0.80	1.5						פגיעה פיזית

נספח ה': מבחני שונות (t) בין הוצאת צו הגנה/הרחקה נגד מקבל השירות ובין צרכים

פוגע					נפגע					סוג הפגיעה
F	לא הוצא נגדו צו		הוצא נגדו צו		F	לא הוצא נגדו צו		הוצא נגדו צו		
	SD	M	SD	M		SD	M	SD	M	
***10.202	1.44	2.4	1.08	3.2	***30.982	1.06	4.1	1.43	3.5	פגיעה מילולית, רגשית או נפשית
***68.566	0.65	1.2	1.11	1.8	***0.027	1.32	2.5	1.35	2.0	איומים
***31.752	0.85	1.3	1.22	1.4	***2.483	1.59	2.8	1.48	2.1	הטרדה
					***10.135	1.53	2.4	1.40	1.9	בידוד חברתי
*23.299	0.72	1.2	1.04	1.5	***8.782	1.59	2.6	1.44	1.9	שליטה בחיים
***23.779	0.77	1.3	1.02	1.7	***5.780	1.27	2.4	1.16	1.8	פגיעה ברכוש
27.285	0.65	1.2	0.89	1.4	*3.649	1.62	2.8	1.53	2.0	פגיעה כלכלית
***19.414	0.69	1.3	0.87	1.8	***7.583	1.20	2.3	1.10	1.8	פגיעה פיזית
					*17.598	1.04	1.6	0.87	1.3	פגיעה מינית
					*13.740	0.76	1.3	0.48	1.2	פגיעה פיזית בילדים
					*15.383	1.27	1.7	1.06	1.4	הזנחת קטינים וחסרי ישע

p<0.001*** p<0.01** p<0.05*

נספח ו': מבחני שונות (t) בין הוצאת צו הגנה/הרחקה על ידי מקבל השירות ובין צרכים

F	פוגע				נפגע				סוג הפגיעה	
	לא הוציא צו		הוציא צו		לא הוציא צו		הוציא צו			
	SD	M	SD	M	SD	M	SD	M		
***0.065	1.45	2.7	1.43	2.2	**0.113	1.21	3.9	1.17	4.2	פגיעה מילולית, רגשית או נפשית
*17.587	0.86	1.4	0.68	1.2	***1.248	1.33	2.2	1.31	2.7	איומים
					***0.045	1.53	2.3	1.58	3.1	הטרדה
					**3.124	1.47	2.2	1.57	2.6	בידוד חברתי
					***0.007	1.54	2.2	1.60	2.8	שליטה בחיים
					*0.893	1.56	2.5	1.56	2.8	שימוש בילדים כאמצעי שליטה
**24.621	0.91	1.5	0.69	1.3	**1.087	1.23	2.1	1.32	2.5	פגיעה ברכוש
-	-	-	-	-	***50.422	0.23	1.0	1.53	1.2	פגיעה בבעלי חיים
*11.349	0.79	1.5	0.69	1.3	**1.623	1.15	2.1	1.22	2.4	פגיעה פיזית
-	-	-	-	-	*19.043	0.66	1.2	0.78	1.4	פגיעה פיזית בילדים

p<0.001*** p<0.01** p<0.05*

נספח ז': מבחני שונות (t) בין ריצוי מאסר ובין צרכים

F	פוגע				נפגע				סוג הפגיעה	
	לא ריצה מאסר		ריצה מאסר		לא ריצה מאסר		ריצה מאסר			
	SD	M	SD	M	SD	M	SD	M		
					***10.967	1.15	4.0	1.54	2.8	פגיעה מילולית, רגשית או נפשית
*7.770	0.78	1.3	1.08	1.9	***18.458	1.15	4.0	1.54	2.8	איומים
					***33.693	1.58	2.7	1.03	1.4	הטרדה
					***139.619	1.59	2.5	1.03	1.0	שליטה בחיים
*7.872	1.07	1.5	0.59	1.3	**5.187	1.56	2.7	1.34	1.8	שימוש בילדים
					***21.575	1.28	2.3	0.82	1.4	פגיעה ברכוש
					***4.318	0.38	1.1	0.0	1.0	פגיעה בבעלי חיים
					***21.701	1.64	2.7	1.24	1.6	פגיעה כלכלית
*4.505	0.74	1.4	0.89	1.8	***15.827	1.20	2.2	0.75	1.4	פגיעה פיזית
					***37.627	1.04	1.5	0.0	1.0	פגיעה מינית
					***20.437	0.73	1.3	0.0	1.0	פגיעה פיזית בילדים
***7.088	0.63	1.2	0.0	1.0	*34.638	1.27	1.7	0.37	1.1	הזנחת קטינים וחסרי ישע

p<0.001*** p<0.01** p<0.05*

נספח ח': מבחני שונות (t) בין טיפול על ידי קצין מבחן ובין צרכים

פוגע					נפגע					סוג הפגיעה
F	לא רשום		רשום		F	לא רשום		רשום		
	SD	M	SD	M		SD	M	SD	M	
					***33.238	1.06	4.1	1.53	2.8	פגיעה מילולית, רגשית או נפשית
					***55.407	1.36	2.5	0.75	1.4	איומים
					***61.797	1.6	2.8	2.77	1.5	הטרדה
					***30.547	1.52	2.4	1.23	1.6	בידוד חברתי
					***160.641	1.60	2.6	1.62	1.2	שליטה בחיים
***23.060	1.08	1.5	0.51	1.2	***18.605	1.56	2.8	1.21	1.7	שימוש בילדים כאמצעי שליטה
*3.696	0.80	1.4	0.83	1.6	***45.561	1.29	2.4	0.72	1.4	פגיעה ברכוש
					*5.829	0.39	1.1	1.13	1.0	פגיעה בבעלי חיים
					***20.675	1.64	2.7	1.36	1.8	פגיעה כלכלית
***3.264	0.74	1.3	0.76	1.7	***28.974	1.22	2.3	0.78	1.5	פגיעה פיזית
					***56.081	1.06	1.6	0.42	1.1	פגיעה מינית
***11.418	0.63	1.2	1.13	1.0	**44.570	1.31	1.7	0.64	1.2	הזנחת קטינים וחסרי ישע

p<0.001*** p<0.01** p<0.05*

נספח ט': מבחני שונות (t) בין רישום פלילי ובין צרכים

פוגע					נפגע					סוג הפגיעה
F	אין רישום		יש רישום		F	אין רישום		יש רישום		
	SD	M	SD	M		SD	M	SD	M	
3.717	1.43	2.4	1.41	3.1	*34.621	1.09	4.1	1.51	3.2	פגיעה מילולית, רגשית או נפשית
***58.332	0.68	1.2	1.19	1.9	***5.583	1.35	2.5	1.20	1.8	איומים
*28.319	0.84	1.3	1.27	1.7	***13.395	1.58	2.8	1.32	1.8	הטרדה
					***11.111	1.57	2.4	1.37	1.8	בידוד חברתי
					***31.493	1.53	2.4	1.45	1.9	שליטה בחיים
					*1.482	1.54	2.7	1.62	2.3	שימוש בילדים כאמצעי שליטה
***45.403	0.73	1.3	1.14	1.8	*0.014	1.25	2.4	1.32	1.9	פגיעה ברכוש
					***3.546	1.63	2.7	1.52	1.9	פגיעה כלכלית
***20.857	0.68	1.3	0.86	1.8	***27.038	1.53	2.4	1.53	1.7	פגיעה פיזית
					**22.739	1.06	1.6	0.72	1.2	פגיעה מינית
					**25.159	0.68	1.2	0.91	1.3	הזנחת קטינים וחסרי ישע

p<0.001*** p<0.01** p<0.05*

נספח י': מבחני שונות (t) בין מעצר בית ובין צרכים

F	פוגע				F	נפגע				סוג הפגיעה
	לא נמצא במעצר בית		נמצא במעצר בית			לא נמצא במעצר בית		נמצא במעצר בית		
	SD	M	SD	M		SD	M	SD	M	
**3.104	1.45	2.5	1.26	3.5	*10.838	1.17	4.0	1.67	3.1	פגיעה מילולית, רגשית או נפשית
***1.979	0.78	1.3	1.03	2.1	***13.549	1.35	2.4	0.91	1.5	איומים
					***32.861	1.59	2.7	0.77	1.3	הטרדה
*15.915	0.76	1.3	1.38	2.3	***57.533	1.59	2.5	0.73	1.2	שליטה בחיים
					*3.797	1.56	2.7	1.34	1.7	שימוש בילדים
***2.282	0.81	1.4	1.03	2.1	***14.263	1.29	2.3	0.73	1.5	פגיעה ברכוש
***0.502	0.74	1.4	0.87	2.1	***14.433	1.20	2.2	0.50	1.4	פגיעה פיזית
					***20.687	1.02	1.5	0.0	1.0	פגיעה מינית
					***24.479	0.71	1.3	1.27	1.6	הזנחת קטינים וחסרי ישע

p<0.001*** p<0.01** p<0.05*

נספח י"א : מבחני שונות (t) בין פגיעה פיזית בילדות ובין צרכים

F	פוגע				סוג הפגיעה
	לא נפגע בילדות		נפגע בילדות		
	SD	M	SD	M	
*20.551	0.67	1.3	0.95	1.5	איומים
*18.420	0.80	1.3	1.05	1.6	הטרדה
***61.675	0.66	1.3	1.08	1.7	פגיעה ברכוש
***52.739	0.64	1.3	0.97	1.7	פגיעה פיזית
*32.316	0.31	1.1	0.56	1.2	פגיעה פיזית בילדים

נספח י"ב: מבחני שונות (t) בין עדות להתעללות מינית בילדות ובין צרכים

פוגע					נפגע					סוג הפגיעה
F	לא היה עד		היה עד		F	לא היה עד		היה עד		
	SD	M	SD	M		SD	M	SD	M	
					*0.488	1.59	2.4	1.59	3.3	הטרדה
					*0.080	1.48	2.2	1.59	3.1	בידוד חברתי
					*1.356	1.49	2.4	1.69	3.2	שימוש בילדים כאמצעי שליטה
***9.545	0.77	1.3	0.00	1.0						פגיעה כלכלית
					**16.793	0.89	1.4	1.46	2.4	פגיעה מינית

נספח י"ג: מבחני שונות (t) בין עדות להזנחה רגשית בילדות ובין צרכים

F	פוגע				נפגע					סוג הפגיעה
	לא היה עד		היה עד		F	לא היה עד		היה עד		
	SD	M	SD	M		SD	M	SD	M	
					*11.277	1.33	3.7	1.11	4.0	פגיעה מילולית, רגשית או נפשית
*15.497	0.65	1.3	0.89	1.4	**4.356	1.26	2.0	1.35	2.5	איומים
*12.410	0.83	1.3	0.69	1.5	**0.114	1.53	2.2	1.57	2.8	הטרדה
					*1.034	1.51	2.2	1.56	2.5	שליטה בחיים
					*1.010	1.51	2.2	1.56	2.4	פגיעה ברכוש
					*0.185	1.62	2.3	1.59	2.7	פגיעה כלכלית
					**7.479	1.08	2.0	1.23	2.3	פגיעה פיזית

נספח י"ד: מבחני שונות (t) בין עדות לסחיטה בילדות ובין צרכים

F	פוגע				נפגע					סוג הפגיעה
	לא היה עד		היה עד		לא היה עד		היה עד			
	SD	M	SD	M	SD	M	SD	M		
										איומים
*10.557	0.95	1.4	1.29	2.0	**0.113	1.52	2.5	1.55	2.4	שימוש בילדים כאמצעי שליטה
					*0.524	1.23	2.2	1.48	2.8	פגיעה ברכוש
					*21.493	0.29	1.0	1.66	2.2	פגיעה בבעלי חיים
					***9.230	1.16	2.1	1.56	2.6	פגיעה פיזית
					***23.929	0.86	1.3	1.49	2.3	פגיעה מינית

נספח ט"ו: מתאמי פירסון (r) בין סוגי ההיפגעות ובין עצמן

פגיעה פיזית בילדים	פגיעה מינית	פגיעה פיזית	פגיעה כלכלית	פגיעה בבעלי חיים	פגיעה ברכוש	שימוש בילדים כאמצעי שליטה	שליטה בחיים	בידוד חברתי	הטרדה	איומים	פגיעה מילולית או רגשית או נפשית	
											-	פגיעה מילולית או נפשית
										-	** .430	איומים
									-	* .562	** .441	הטרדה
								-	** .554	** .511	** .390	בידוד חברתי
							-	** .682	** .685	** .521	** .476	שליטה בחיים
						-	** .366	** .317	** .307	** .386	** .387	שימוש בילדים כאמצעי שליטה
					-	** .260	** .457	** .418	** .386	** .525	** .470	פגיעה ברכוש
				-	** .159		* .110	* .095		* .125		פגיעה בבעלי חיים
			-	** .367	** .400	** .512	** .430	** .374	** .391	** .435	** .435	פגיעה כלכלית
		-	** .350	** .139	** .610	** .148	** .460	** .444	** .386	** .487	** .410	פגיעה פיזית
	-	** .474	** .384	** .240	** .346	** .242	** .481	** .469	** .463	** .333	** .333	פגיעה מינית
-	** .243	** .248	** .211	** .242	** .268	** .220	** .200	** .177		** .313	** .207	פגיעה פיזית בילדים
** .367	** .305	** .319	** .429		** .309	** .309	** .320	** .252	** .201	** .303	** .250	הזנחת קטינים וחסרי ישע

נספח ט"ז: מתאמי פירסון (r) בין סוגי הפגיעות ובין עצמן

פגיעה פיזית בילדים	פגיעה מינית	פגיעה פיזית	פגיעה כלכלית	פגיעה בבעלי חיים	פגיעה ברכוש	שימוש בילדים כאמצעי שליטה	שליטה בחיים	בידוד חברתי	הטרדה	איומים	פגיעה מילולית או רגשית נפשית
											פגיעה מילולית או רגשית נפשית
											-
											איומים
											** .471
											הטרדה
											-
											** .546
											** .464
											בידוד חברתי
											-
											** .521
											** .412
											** .333
											שליטה בחיים
											-
											** .656
											** .655
											** .549
											** .374
											שימוש בילדים כאמצעי שליטה
											-
											** .286
											** .330
											** .199
											** .352
											** .346
											פגיעה ברכוש
											-
											** .336
											** .440
											** .370
											** .477
											** .528
											** .473
											פגיעה בבעלי חיים
											-
											** .161
											** .145
											** .140
											** .144
											* .115
											פגיעה כלכלית
											-
											** .352
											** .229
											** .414
											** .336
											** .393
											** .406
											** .281
											פגיעה פיזית
											-
											** .339
											** .593
											* .182
											** .380
											** .268
											** .361
											** .428
											פגיעה מינית
											-
											** .251
											** .380
											** .253
											** .427
											* .103
											** .185
											** .205
											** .346
											** .284
											פגיעה פיזית בילדים
											-
											** .212
											** .245
											** .195
											** .293
											** .140
											** .169
											** .139
											הזנחת קטנים וחסרי ישע
											-
											** .149
											** .251
											** .143
											** .378
											** .137
											** .316
											** .412
											** .271
											** .313
											** .264
											** .377

נספח י"ז: מבחני שונות (t) בין מגדר ובין צרכים, דאגות וקשיים נוספים

F	אישה		גבר		צורך נוסף
	SD	M	SD	M	
***3.825	0.60	1.5	0.61	1.8	מצב כלכלי
***5.958	1.17	1.3	1.36	1.7	קשיים בעבודה
***3.343	1.36	2.3	1.24	1.5	קושי במיצוי זכויות
***99.787	0.43	2.8	0.19	3.0	צריכות אלכוהול
***47.619	0.44	2.9	0.23	3.0	שימוש בסמים
***111.657	0.99	2.4	0.47	1.2	הימצאות בסכנה
***77.449	0.51	1.2	0.77	1.7	מהווה סכנה

נספח י"ח: מבחני שונות (t) בין הזנחה בילדות ובין צרכים, דאגות וקשיים נוספים

F	לא חווה הזנחה רגשית		חווה הזנחה רגשית		צורך נוסף
	SD	M	SD	M	
**0.158	0.64	1.7	0.58	1.5	מצב כלכלי
*33.574	1.01	1.3	1.39	1.6	קשיים בעבודה
**0.432	1.35	1.9	1.37	2.3	קושי במיצוי זכויות
*26.411	0.18	3.0	0.4	2.9	שימוש בסמים

F	לא חווה הזנחה פיזית-רפואית		חווה הזנחה פיזית-רפואית		
	SD	M	SD	M	
**1.919	0.61	1.6	0.57	1.4	מצב כלכלי
*0.047	1.34	2.0	1.34	2.6	קושי במיצוי זכויות
*15.651	0.27	2.9	0.38	2.8	צריכת אלכוהול

p<0.01** p<0.05*

נספח י"ט: מבחני שונות (t) בין עדות לפגיעה ולהזנחה בילדות ובין צרכים, דאגות וקשיים נוספים

F	לא היה עד לפגיעה מילולית רגשית		היה עד לפגיעה מילולית רגשית		צורך נוסף
	SD	M	SD	M	
*0.005	0.63	1.7	0.60	1.5	קשיים כלכליים
***21.255	1.05	1.1	1.30	1.5	קשיים בעבודה
*1.235	1.33	1.9	1.39	2.3	קושי במיצוי זכויות
*15.190	0.57	1.2	0.69	1.4	מהווה סכנה

F	לא היה עד לפגיעה פיזית		היה עד לפגיעה פיזית		
	SD	M	SD	M	
***30.170	1.04	1.2	1.46	1.7	קשיים בעבודה
**13.031	0.63	1.2	0.73	1.4	אבטלה בשנתיים האחרונות

p<0.001*** p<0.01** p<0.05*

נספח י"ט: מבחני שונות (t) בין עדות לפגיעה ולהזנחה בילדות ובין צרכים, דאגות וקשיים נוספים (המשך)

F	לא היה עד להתעללות מינית		היה עד להתעללות מינית		
	SD	M	SD	M	
**0.014	1.36	2.0	1.37	2.9	קושי במיצוי זכויות

F	לא היה עד להזנחה רגשית		היה עד להזנחה רגשית		
	SD	M	SD	M	
**0.023	0.63	1.7	0.58	1.5	קשיים כלכליים
**27.723	1.01	1.2	1.34	1.6	קשיים בעבודה
***4.536	1.27	1.8	1.39	2.4	קושי במיצוי זכויות

p<0.001*** p<0.01**

נספח כ: הבדלים מובהקים בדאגות וקשיים נוספים, לפי קבוצת אוכלוסייה (באחוזים)

Cramer's V	ערבים	יהודים	צורך נוסף
***0.266	23.8	5.4	זכאות להבטחת הכנסה
**0.153	59.3	42.3	קונפליקטים בעצימות גבוהה במשפחה המורחבת
*0.110	85.7	92.9	בקשת עזרה בנוגע לקשיים ביחסים במשפחה
***0.230	62.3	36.1	בקשת עזרה בנוגע למצב הכלכלי ותעסוקה
***0.215	39.0	18.2	בקשת עזרה בנוגע לתנאי המגורים

נספח כ"א: הבדלים מובהקים בדאגות וקשיים נוספים, לפי רמת השכלה (באחוזים)

Cramer's V	על-תיכונות	תעודה מקצועית	תיכונות	צורך נוסף
***0.189	2.9	4.8	14.7	זכאות להבטחת הכנסה
***0.218	25.6	43.8	50.4	בקשת עזרה בנוגע למצב כלכלי ותעסוקה
**0.155	13.6	19.2	28.2	בקשת עזרה בנוגע לתנאי המגורים

נספח כ"ב: מבחני שונות (t) בין פגיעות בילדות ובין צרכים, דאגות וקשיים נוספים

F	לא נפגע מילולית-רגשית		נפגע מילולית-רגשית		צורך נוסף
	SD	M	SD	M	
***24.446	1.06	1.1	1.34	1.6	קשיים בעבודה
**0.062	1.36	1.9	1.35	2.3	קושי במיצוי זכויות
*20.747	0.17	3.0	0.35	2.9	שימוש בסמים
*14.940	0.57	1.2	0.69	1.4	מהווה סכנה

F	לא נפגע מהתעללות מינית		נפגע מהתעללות מינית		
	SD	M	SD	M	
*0.047	0.96	1.9	0.94	2.4	הימצאות בסכנה

p<0.001*** p<0.01** p<0.05*

נספח כ"ב: מבחני שונות (t) בין פגיעות בילדות ובין צרכים, דאגות וקשיים נוספים (המשך)

F	לא נפגע פיזית		נפגע פיזית		צורך נוסף
	SD	M	SD	M	
**30.468	1.05	1.2	1.49	1.6	קשיים בעבודה
*0.745	1.34	2.0	1.34	2.3	קושי במיצוי זכויות
**22.171	0.52	1.2	0.68	1.4	מהווה סכנה

נספח כ"ג: הבדלים מובהקים בדאגות וקשיים נוספים, לפי מגדר (באחוזים)

Cramer's V	אישה	גבר	צורך נוסף
*0.095	51.4	40.5	קשיים בטיפול בילדים
***0.269	50.5	20.6	בקשת עזרה בנוגע למצב הכלכלי ותעסוקה
***0.228	29.7	8.0	בקשת עזרה בנוגע לתנאי המגורים

נספח כ"ד: מבחני שונות (t) בין מאפיינים ובין כוחות

F	אישה		גבר		
	SD	M	SD	M	
***48.157	0.90	4.2	1.33	2.5	מזהים את עצמם כנפגעים מאלימות במשפחה
***59.497	0.78	1.4	1.17	2.6	מזהים את עצמם כפוגעים באלימות במשפחה
***8.074	0.89	4.1	0.98	3.6	בעלי רצון לשתף גורמי מקצוע בבעיה ולפעול לפתרונה
***0.140	1.19	3.3	1.16	2.6	בעלי רצון לשתף רשתות תמיכה בבעיה
***7.809	0.95	4.0	1.04	3.5	בעלי מוטיבציה לטיפול בבעיית האלימות

F	לא מגדירים עצמם להטב"ק		מגדירים עצמם להטב"ק		
	SD	M	SD	M	
*3.369	1.25	3.8	0.55	4.5	מזהים את עצמם כנפגעים מאלימות במשפחה
*3.456	1.21	3.1	0.69	3.9	בעלי רצון לשתף רשתות תמיכה בבעיה

p<0.001*** p<0.05*

נספח כ"ד: מבחני שונות (t) בין מאפיינים ובין כוחות (המשך)

F	אין ילדים		יש ילדים		
	SD	M	SD	M	
**6.171	1.44	3.4	1.22	3.9	מזהים את עצמם כנפגעים מאלימות במשפחה
*2.156	0.97	3.7	0.93	4.0	בעלי רצון לשתף רשתות תמיכה בבעיה

נספח כ"ה: מתאמי פירסון (r) בין כוחות ובין היפגעויות

הזנחת צורכי קטין או חסר ישע	פגיעה פיזית בילדים	פגיעה מינית	פגיעה פיזית	פגיעה כלכלית	פגיעה בבעלי חיים	פגיעה ברכוש	שימוש בילדים כאמצעי שליטה	שליטה בחיים	בידוד חברתי	הטרדה	איומים	פגיעה מילולית או רגשית או נפשית	
** .187	** .145	** .270	** .338	** .334	** .132	** .342	** .288	** .388	** .292	** .412	** .389	** .442	מזהה את עצמו/ה כנפגע/ת מאלימות במשפחה
** -.127		** -.170	** -.149	** -.257		** -.156	* -.120	** -.262	** -.196	** -.277	** -.244	** -.237	מזהה את עצמו/ה כפוגע/ת באלימות במשפחה
				** .129	* .105	* .099	* .106	** .130	** .119	** .124	** .146	** .195	בעל/ת מוטיבציה לטיפול בבעיית האלימות
				* .112	* .108	** .137				** .135	** .168	** .135	בעל/ת רצון לשתף רשתות תמיכה בבעיה
				** .157			** .145	** .131	** .115	** .165	** .160	** .254	בעל/ת רצון לשתף גורמי מקצוע בבעיה ולפעול לפתרונה

נספח כ"ו: מתאמי פירסון (r) בין כוחות ובין פגיעות

הזנחת צרכי קטין או חסר ישע	פגיעה פיזית בילדים	פגיעה מינית	פגיעה פיזית	פגיעה כלכלית	פגיעה בבעלי חיים	פגיעה ברכוש	שימוש בילדים כאמצעי שליטה	שליטה בחיים	בידוד חברתי	הטרדה	איומים	פגיעה מילולית או רגשית או נפשית	
*.105			**-.162			*-.122	*.100					**-.138	מזהה את עצמו/ה כנפגעת/ת מאלימות במשפחה
	**-.212	*.110	**-.363		**-.125	**-.349		**-.162		**-.194	**-.249	**-.391	מזהה את עצמו/ה כפוגעת/ת באלימות במשפחה
	*-.098		**-.120	**-.133		**-.174	*-.107	**-.154	**-.157	**-.174	**-.224	**-.194	בעל/ת מוטיבציה לטיפול בבעיית האלימות
												*-.122	בעל/ת רצון לשתף רשות תמיכה בבעיה
**-.125	*-.103		**-.145	**-.152		**-.231	*-.123	**-.209	**-.190	**-.175	**-.243	**-.190	בעל/ת רצון לשתף גורמי מקצוע בבעיה ולפעול לפתרונה
					**-.130					*-.098			אופטימי/ת בנוגע לעתיד

נספח כ"ז: מתאמי פירסון (r) בין כוחות ובין פגיעות קודמות ופניות לעזרה

פנה/פנתה לסיוע משפטי	קיבל/ה טיפול תרופתי בעקבות מצוקה רגשית	קיבל/ה טיפול נפשי-רגשי בעקבות מצוקה רגשית	היה/הייתה במצוקה רגשית קשה	נזקק/ה לטיפול רפואי או נפשי בעקבות אלימות במשפחה ולא פנה/פנתה לרופא	קיבל/ה טיפול רפואי עקב פגיעה פיזית	נפצע/ה או נחבל/ה בעקבות פגיעה פיזית או מינית	
** .227	* .108	** .196	** .397	** .262	* .107	** .277	מזהה את עצמו/ה כנפגע/ת מאלימות במשפחה
			** -.293	** -.141		** -.122	מזהה את עצמו/ה כפוגע/ת באלימות במשפחה
** .127		** .164	** .182				בעל/ת מוטיבציה לטיפול בבעיית האלימות
** .206		** .215	* .110	* .098	* .097		בעל/ת רצון לשתף רשתות תמיכה בבעיה
** .209		** .187	** .236			* -.090	בעל/ת רצון לשתף גורמי מקצוע בבעיה ולפעול לפתרונה
		* .117					אופטימי/ת בנוגע לעתיד

נספח כ"ח: מתאמי פירסון (r) בין כוחות ובין אבני דרך

קיים קושי בנגישות לשירותים בקהילה לטיפול בבעיית האלימות	היעדר מערכות תמיכה משפחתיות/ חברתיות	זקוק/ה לכלים להתמודדות עם בעיית האלימות במשפחה	בעל/ת תחושה שנעדר שליטה על מה שקורה בחייו/ה	לא משלים/ה עם הפרדה מבן/בת הזוג	בשעת כעס, מקבל/ת השירות לא יכול/ה לשלוט במעשיו/ה	חש/ה חרטה בכל פעם שנוהג/ת באלימות	מזדהה עם הנפגע/ת	נוטל/ת אחריות כשמפעיל אלימות	
			*.111		**-.284	**-.329	**-.328	**-.305	מזהה את עצמו/ה כנפגע/ת מאלימות במשפחה
		*.098			**-.511	**-.640	**-.492	**-.616	מזהה את עצמו/ה כפוגע/ת באלימות במשפחה
					**-.216				בעל/ת מוטיבציה לטיפול בבעיית האלימות
*-.115	**-.278			*.096	**-.176	**-.121	*-.098		בעל/ת רצון לשתף רשתות תמיכה בבעיה
**-.123					**-.209	*-.104	**-.134		בעל/ת רצון לשתף גורמי מקצוע בבעיה ולפעול לפתרונה
**-.149	**-.305	**-.163	**-.333		*-.111			*.114	אופטימי/ת בנוגע לעתידי

נספח כ"ט: מבחני שונות (t) בין צרכים, לפי מין העובד

פוגע					נפגע					סוג הפגיעה
F	SD	גבר M	SD	אישה M	F	SD	גבר M	SD	אישה M	
					***13.506	1.41	3.4	1.14	4.1	פגיעה רגשית
*16.932	0.97	1.53	0.74	1.3	***8.430	1.15	1.8	1.37	2.4	איומים
					**2.457	1.48	2.2	1.60	2.7	הטרדה
					***64.476	1.09	1.5	1.56	2.5	בידוד חברתי
					***75.209	1.03	1.7	1.64	2.6	שליטה בחיים
***27.489	0.69	1.2	1.09	1.5	***1.268	1.46	2.1	1.56	2.7	שימוש בילדים כאמצעי שליטה
					**3.709	1.12	1.9	1.27	2.3	פגיעה ברכוש
										פגיעה בבעלי חיים
					***16.766	1.38	1.9	1.65	2.7	פגיעה כלכלית
					***10.799	1.00	1.8	1.22	2.2	פגיעה פיזית
					***57.630	0.43	1.1	1.07	1.6	פגיעה מינית
										פגיעה פיזית בילדים
					***84.345	0.56	1.1	1.34	1.7	הזנחת קטין או חסר ישע

נספח ל': מבחני שונות (t) בין צרכים, לפי קבוצת האוכלוסייה של העובד

פוגע					נפגע					סוג הפגיעה
F	ערבי		יהודי		F	ערבי		יהודי		
	SD	M	SD	M		SD	M	SD	M	
										פגיעה מילולית, רגשית או נפשית
										איומים
					*6.581	1.46	2.3	1.62	2.7	הטרדה
**28.009	0.95	1.4	0.65	1.2						בידוד חברתי
										שליטה בחיים
										שימוש בילדים כאמצעי שליטה
*9.900	0.89	1.6	0.76	1.3	*1.999	1.35	2.5	1.23	2.2	פגיעה ברכוש
										פגיעה בבעלי חיים
										פגיעה כלכלית
					***6.620	1.30	2.5	1.15	2.1	פגיעה פיזית
										פגיעה מינית
										פגיעה פיזית בילדים
					***46.219	1.55	2.2	1.11	1.5	הזנחת קטינים וחסרי ישע

נספח ל"א: מבחני שונות (t) בין צרכים, לפי הכשרה בתחום אלמ"ב

פוגע					נפגע					סוג הפגיעה
F	לא עבר הכשרה SD	M	עבר הכשרה SD	M	F	לא עבר הכשרה SD	M	עבר הכשרה SD	M	
-	-		-							פגיעה רגשית
***41.498	0.53	1.2	0.90	1.4						איומים
***42.742	0.64	1.2	1.07	1.5						הטרדה
***54.690	0.36	1.1	0.87	1.3						בידוד חברתי
***53.485	0.46	1.1	0.92	1.4						שליטה בחיים
					*0.002	1.58	2.8	1.53	2.5	שימוש בילדים כאמצעי שליטה
*14.483	0.65	1.3	0.86	1.4						פגיעה ברכוש
										פגיעה בבעלי חיים
***38.345	0.41	1.1	0.83	1.3						פגיעה כלכלית
**15.672	0.64	1.3	0.79	1.4						פגיעה פיזית
										פגיעה מינית
										פגיעה פיזית בילדים
										הזנחת קטין או חסר ישע